

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ สามารถแยกรายละเอียดสำคัญๆ ได้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
 - 1.1 ความหมายการจัดการ
 - 1.2 แนวความคิดทางกระบวนการจัดการ
 - 1.3 ทักษะการจัดการ
2. ความสำคัญและความจำเป็นในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย
3. ประวัติความเป็นมาของการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
4. วิธีการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน
5. การดำเนินการพัฒนาทีมนักกีฬา
 - 5.1 การจัดโปรแกรมการฝึกซ้อม
 - 5.2 สิ่งที่เป็นที่ที่ต้องฝึกให้นักกีฬา
 - 5.3 การจัดสรรเงินทุน
 - 5.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อมของนักกีฬา
 - 5.5 การประเมินการฝึกซ้อม
6. การจัดการเพื่อเข้าแข่งขันระหว่างสถาบัน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

1. ความหมายการจัดการ

ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการจัดการ

พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2530, 384) ได้ให้คำนิยามคำว่า การจัดการ (Management) ไว้ว่า การจัดการ คือ กระบวนการจัดกิจกรรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ในอันที่จะเชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมต่างๆดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่อันที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งสถานะที่จะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความพยายามร่วมของกลุ่มบุคคล

มัลลิกา ต้นสอน (2544, 22) ได้ให้คำนิยามคำว่า การจัดการ หมายถึง กระบวนการในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลโดยการสั่งการและการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น

สมยศ นาวิการ (2522, 45) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหาร คือ กระบวนการวางแผน การจัดการ การสั่งการ และการควบคุมกำลัง ความพยายามของสมาชิกองค์การ และใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จของเป้าหมายขององค์การที่กำหนด

บุญรงค์ นิลวงศ์ (2525, 1) ได้กล่าวว่า ในการบริหารงานที่จะทำงานที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีปัจจัยในการบริหารงาน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. คนหรือบุคคล (Man) เป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงาน ผลงานจะออกมาดีได้ต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณภาพ และมีความรับผิดชอบต่อนายงานนั้นๆ

2. เงิน (Money) เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่หน่วยงานจำเป็นต้องมีงบประมาณ หากมีปัญหาหรือขาดแคลนงบประมาณการบริหารงานของหน่วยงานก็ยากที่จะบรรลุเป้าหมายได้

3. ทรัพยากรหรือวัสดุ (Material) อุปกรณ์ในการทำงานเป็นสิ่งจำเป็นหากหน่วยงานใด ขาดวัสดุอุปกรณ์ หรือทรัพยากรในการบริหารแล้ว ก็ย่อมจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน ฉะนั้นทรัพยากรในการบริหารจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการบริหาร

4. การจัดการ (Management) การบริหารจำเป็นต้องมีการทำงานที่เป็นระบบมีการจัดการที่ดี แบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ การควบคุม การตรวจสอบรายงานอย่างมีระบบมีขั้นตอน มีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงานที่เด่นชัด

สมพงษ์ เกษมสิน (2526, 28) ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องของการบริหารไว้ว่า “การบริหารมีความหมายได้ในลักษณะที่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับวิชาการบริหาร และการบริหารการงานในกรณีที่พิจารณาว่า การบริหารเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดระเบียบให้เป็นระบบของการศึกษา หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหลักเกณฑ์ และทฤษฎีที่เชื่อถือได้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานโดยลักษณะเช่นนี้ ย่อมจะเห็นได้ว่า การบริหารมีลักษณะเป็นศาสตร์ แต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์แล้ว การบริหารมีลักษณะเป็นศิลปะ” และได้สรุปความหมายของการบริหารไว้ว่า “การบริหาร คือ การใช้เศรษฐศาสตร์และศิลปะนำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ในการจัดการที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ไว้ นั้น พอสรุปความหมายและดำเนินงานในลักษณะต่างๆ คือ

การจัดการ เป็นการดำเนินงานหรือกระบวนการใดๆของบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ร่วมกัน โดยคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. มีเป้าหมาย (Goals) ที่ชัดเจน
2. มีทรัพยากรในการบริหาร (Management) ที่มีจำกัด
3. มีการประสานงานระหว่างกัน (Co-Ordinate)
4. มีการแบ่งงานกันทำ (Division)
5. หน้าที่ทางการบริหาร (Management Functions)

องค์การทั้งที่เป็นองค์การทางธุรกิจและองค์การสาธารณะต่างๆ ถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในองค์การและเป้าหมายขององค์การ ซึ่งมีแตกต่างกันไปแต่ละองค์การ แต่หน้าที่ในการจัดการของผู้บริหารในองค์การไม่ว่าจะเป็นองค์การประเภทใดต้องทำหน้าที่หรือหลักการจัดการคือ POSDC ดังนี้

การวางแผน (Planning) คือ การคิดหาวิธีการหรือการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ใครบ้าง ทำเมื่อไร เพื่ออะไร เพื่อให้บรรลุตามความต้องการ

การจัดการองค์การ (Organizing) คือ การจัดรูปโครงสร้างขององค์การ กำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในองค์การ ตำแหน่ง หน้าที่ต่างๆ สายการบังคับบัญชา

การจัดคนทำงาน (Staffing) คือ การจัดทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) เพื่อให้บุคคลที่ทำงานมีประสิทธิภาพ และการบำรุงรักษาพนักงาน

การสั่งการ (Directing) คือ การพยายามที่จะให้พนักงานทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ

การควบคุม (Controlling) คือ การกำกับดูแลหรือการบังคับให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การ

2. แนวความคิดทางกระบวนการจัดการ

แนวความคิดของกลุ่มผู้บริหารที่พิจารณาเห็นว่า ประสิทธิภาพขององค์การที่จะเพิ่มขึ้นได้โดยการปรับปรุงกระบวนการบริหาร ซึ่งนำไปสู่การที่จะทำให้องค์การเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด มีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานเป็นขั้นตอนต่างๆที่กำหนดไว้ในองค์การ

2.1 เฮนรี ฟาโยล์ (Henri Fayol, 1841 – 1925)

ฟาโยล์ เป็นวิศวกรเหมืองแร่ชาวฝรั่งเศส และเป็นผู้อำนวยการบริษัทเหมืองแร่ “Comambault Coal Mining Co.” เขาได้ค้นพบกิจกรรมต่างๆในวงการอุตสาหกรรม เขาได้เสนอเกี่ยวกับการบริหารนั้น และได้ตีพิมพ์ในปี ค.ศ.1916 เรื่อง “Administration Industrielle et Generate” และต่อมาหนังสือของฟาโยล์ได้ถูกนำมาแปลเป็นภาษาอังกฤษเป็นครั้งแรกชื่อ “General and Industrial Management”

ฟาโยล์ สนใจในการวางรากฐานเพื่อการสร้างประสิทธิภาพให้กับองค์การสามารถพัฒนาผลผลิตของคอนงานให้ดีขึ้นได้ โดยการให้ความสนใจต่อภารกิจทางการบริหารของฝ่ายจัดการ

ฟาโยล์ เน้นว่า การจัดการด้านการจัดการนี้เป็นการจัดการที่สำคัญที่สุด เพราะการวางแผนเป็นกระบวนการทำนายเหตุการณ์ในอนาคต เพื่อจะสามารถยืดหยุ่นและมีความต่อเนื่องได้ ในด้านการจัดองค์การจะเป็นการกำหนดโครงสร้างวัสดุและบุคลากร โดยให้มีการสั่งการต่อบุคลากร มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดการกับคอนงาน ภายใต้การประสานงานและการควบคุมเพื่อให้องค์การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

หลักการหรือภารกิจการจัดการที่สำคัญที่ฟาโยล์ได้กำหนดไว้ 5 ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชา (Command) การประสานงาน (Co-Ordination) การควบคุม (Control) ในการดำเนินการบริหารงานนั้นหลักการของฟาโยล์จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้จัดการในองค์การ

2.2 ลูเธอร์ กุลลิก และลินดอลล์ เออร์วิค (Luther Gulick and Lyndall Urwick, 1892)

กุลลิก เป็นศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ส่วนเออร์วิค เป็นที่ปรึกษาด้านการจัดการ เออร์วิคได้พยายามรวมหลักฐานความคิดของศาสตร์การจัดการเข้ากับหลักฟายล์ โดยพัฒนาแนวคิดประสิทธิภาพในการทำงานให้เกิดขึ้น

กุลลิก ได้เสนอแนวคิดในการจัดการซึ่งเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารจะต้องดำเนินการ ซึ่งเรียกว่าหลัก POSDCoRB คือ

P (Planning) การวางแผน เป็นการกำหนดสิ่งของที่ต้องการและวิธีการให้บรรลุผลตามต้องการ

O (Organizing) การจัดองค์การเป็นการกำหนดโครงสร้างที่ทางการของอำนาจ

D (Directing) การสั่งการ

Co (Co – Ordination) การประสานงาน

R (Reporting) การรายงานต่อฝ่ายบริหาร

B (Budgeting) การวางแผนการเงิน บัญชี และการควบคุม

3. ทักษะการจัดการ (Managerial Skills)

ในการนำหลักการจัดการมาใช้ขึ้น ผู้จัดการหรือผู้บริหารงานในแต่ละระดับชั้นจะต้องมีลักษณะเฉพาะในการบริหารงาน ซึ่งทักษะก็คือ ความสามารถในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งได้รวดเร็วและถูกต้อง หรือเป็นความชำนาญในการทำกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีและควรพัฒนา คือ

3.1 ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill)

เป็นทักษะที่ผู้จัดการระดับล่าง (First Manager) หัวหน้างานต้องมีซึ่งคือ การที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องเกี่ยวกับงานที่ทำมุ่งให้ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการทำงานที่ใช้ฝีมือ ฐาน (การผลิต) กระบวนการต่างๆสามารถสอนงาน แนะนำงานให้พนักงานได้อัดทน หมั่นศึกษา กระตือรือร้น

3.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skill)

เป็นทักษะที่ผู้จัดการทุกระดับต้องมี ตั้งแต่ผู้จัดการระดับกลาง (Middle Manager) ซึ่งเป็นทักษะด้านการประสานงาน การจูงใจพนักงาน การจัดการเกี่ยวกับมนุษย์ การที่จะทำให้พนักงานร่วมมือในการทำงาน จูงใจสมาชิกในองค์การให้ทำงานและรักษาพนักงาน ยึดหลักจิตวิทยา ศิลปะการสื่อสาร

3.3 ทักษะด้านความคิด (Conceptual Skill)

ทักษะที่ผู้จัดการระดับสูง (Top Manager) มีความต้องการมากเป็นการวางแผนในการทำงาน ทักษะในการมององค์การในภาพรวม เป็นการพิจารณาหน้าที่ต่างๆในองค์การ และผลกระทบจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่มีต่อองค์การ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การวางแผน การตัดสินใจ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ความสำคัญและความจำเป็นในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย

การกีฬาในปัจจุบันได้ถูกคิดค้นขึ้นมาใช้เล่นมากมายและได้สนองตามภาวะ และฐานะของผู้ที่รู้ใจในทุกระดับ จนทำให้การกีฬาได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั่วโลก และเพื่อเป็นการส่งเสริมการกีฬาให้แพร่หลายยิ่งขึ้นไป ก็จะต้องนำวิธีการในรูปแบบต่างๆมาใช้ เช่นการสอนในระดับโรงเรียน มหาวิทยาลัย การออกกฎใช้บังคับในสถานศึกษาต่างๆหรือแม้กระทั่งการสร้างสนามกีฬาสาธารณะตามแหล่งชุมชนต่างๆ และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การจัดการแข่งขันกีฬานั้นนับได้ว่ามีส่วนสำคัญมากที่สุดก็แทบจะว่าได้ เพราะเราจะเปิดโอกาสให้ทุกคนที่เข้าร่วมการแข่งขันได้พิสูจน์ถึงความสามารถของคนอื่นๆ โดยใช้กฎ กติกา เป็นข้อยึดถือเมื่อผู้เข้าร่วมการแข่งขันได้ปฏิบัติตามกฎ กติกา ทุกประการแล้ว เขาเหล่านั้นจะได้รับสิ่งที่ติดตามมานอกเหนือจากการมีสมรรถภาพร่างกายที่ดีแล้วคือ เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬามีความรักความสามัคคี

การกีฬามีประโยชน์หลายด้านและสมควรที่จะส่งเสริมในทางที่ถูกต้องในหลักการ กีฬาเป็นสิ่งที่มีความประสงค์พื้นฐาน เพื่อที่จะส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรง และสามารถที่จะแสดงฝีมือในเชิงกีฬาเพื่อความสามัคคี และเพื่อให้มีคุณภาพของมนุษย์ดีขึ้นแล้ว เวลานี้การกีฬานับว่ามีความสำคัญในทางอื่นด้วยคือ ในทางสังคมทำให้คนในประเทศชาติหันมาปฏิบัติในสิ่งที่เป็นประโยชน์ในทางสุขภาพของร่างกายและจิตใจ ทำให้สามารถที่จะอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข ทั้งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญของบ้านเมือง ซึ่ง วรศักดิ์ เพียรชอบ (2520, 65) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่รับจากการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาหลายประการ ดังนี้

1. ผู้แข่งขันได้มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม
 2. ทำให้มีความรักในความยุติธรรมและเชื่อมั่นในตัวเอง
 3. ทำให้มีความสนุกสนาน มีความรักสามัคคีกลมเกลียวกัน
 4. ทำให้มีความสามารถในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี
- และมีประสิทธิภาพ มีความเป็นระเบียบ
5. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ สามารถที่จะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
 6. ทำให้มีความอดกลั้นและยับยั้งชั่งใจตนเอง

ส้าง พวงบุตร (2523, 1) ได้กล่าวถึง การจัดการแข่งขันกีฬานั้น มีบทบาทสำคัญยิ่ง นอกจากจะเป็นสื่อในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยที่ดีแล้ว ยังช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาการด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ช่วยฝึกให้คนมีน้ำใจนักกีฬา มีความกล้า มีความคิดริเริ่ม มีความเคารพต่อหน้าที่ และสิทธิของผู้อื่น มีระเบียบวินัย มีความเชื่อมั่นในตัวเอง อีกทั้งยังทำให้มีความสามัคคีกลมเกลียวกันอีกด้วย

ณัฐ อินทรปาน (2526, 5) ได้กล่าวว่า การแข่งขันกีฬานับเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่มีส่วนช่วยพัฒนาคนในชาติเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ช่วยให้ผู้ที่เล่นกีฬาหรือเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียน สามารถประกอบกิจกรรมต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของหมู่คณะ ทำให้กิจกรรมหรือการงานทุกอย่างไม่ว่าจะมีความยากแสนยากหรือมีอุปสรรคสักเพียงใดก็จะบรรลุสำเร็จได้

อรุณ ปรีดีติลล (2528, 90) ได้ให้ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมกีฬา ตอนหนึ่ง ว่านักกีฬาทั้งในอดีตและปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การกีฬามีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ความมั่นคงของครอบครัว ชุมชน สังคมของประเทศและโลก กล่าวคือ การที่คนมีสุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิตที่สมบูรณ์ มีความเป็นนักกีฬาเสียสละตามอุดมคติของการกีฬาอย่างแท้จริงจะเสริมสร้างให้คนมีร่างกายแข็งแรง เป็นพลเมืองดี มีความหมายกว้างขวางมาก ใครก็ตามที่ได้ชื่อว่าเป็นพลเมืองดี จึงน่าจะเป็นคนในอุดมคติของนั้นๆ ดังนั้น ประเทศชาติหรือสังคมในโลกนี้ จึงมีความมุ่งหวังอยากจะให้พลเมืองตามอุดมคติ การกีฬามีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างการเป็นพลเมืองดีในอุดมคตินั้น จะเห็นได้จากการกีฬาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมนุษย์ เพราะนอกจากจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาสภาพของประเทศอีกด้วย กล่าวคือด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจของแต่ละชาติจะเจริญรุดหน้าเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของคนในชาติ ถ้าคนในชาติมีสมรรถภาพร่างกายที่แข็งแรง สุขภาพดีก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มความสามารถ ผลผลิตต่อบุคคลสูง ผลรวมในระดับประเทศก็สูง เศรษฐกิจของประเทศก็ดี และมั่นคงตรงกันข้ามถ้าประชากรมีความอ่อนแอประสิทธิภาพการทำงานต่ำ ผลรวมของผลผลิตก็จะต่ำไปด้วย ฉะนั้น กล่าวได้ว่าการกีฬามีส่วนในการพัฒนาสมรรถภาพของชนในชาติให้มีประสิทธิภาพสูงซึ่งจะส่งผลทำให้ภาวะเศรษฐกิจสูงตามไปด้วย

ประวัติความเป็นมาของการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ก่อนปี พ.ศ.2500 มีการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างสถาบันอุดมศึกษา มีมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมการแข่งขัน 5 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบัน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร และมีชนิดกีฬาที่จัดการแข่งขันไม่มากนัก เช่น กรีฑา ว่ายน้ำ ฟุตบอล เทนนิสและแบดมินตัน เป็นต้น ซึ่งการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัยขณะนั้นยังไม่เรียกว่า กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย และไม่มีการรวมกีฬาหลายชนิดมาแข่งขันพร้อมกันอยู่ในปัจจุบัน

จนกระทั่งปี พ.ศ.2513 มีการรวมเอากีฬาชนิดต่างๆ มาแข่งขันพร้อมกันและจัดการแข่งขันภายในเวลาประมาณ 1 สัปดาห์ ซึ่งนับได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 18-25 พฤศจิกายน 2513 ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดการแข่งขัน 12 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 8 มหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามลำดับ

ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 9-17 พฤศจิกายน 2515 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดการแข่งขัน 12 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมแข่งขัน 8 มหาวิทยาลัย มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่างข้อบังคับที่เรียกว่า “ข้อบังคับคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พ.ศ.2515” และได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยขึ้น โดยมี ศาสตราจารย์ปัจจุัย บุนนาค เป็นประธานและมีผู้ช่วยศาสตราจารย์จรินทร์ ธาณิรัตน์ เป็นเลขาธิการและแนะนำให้คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ขึ้นตรงกับองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย (การกีฬาแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน) เพื่อจะได้จัดสรรงบประมาณสมทบการจัดการแข่งขันให้เป็นประจำทุกปีในปี

นี้ เป็นปีแรกที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้เริ่มเข้าแข่งขัน ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ เป็นเจ้าเหรียญทอง จุฬาลงกรณ์ และวิทยาลัยวิชาการศึกษาตามลำดับ

ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 25 ธันวาคม 2517 ถึง วันที่ 4 มกราคม 2518 ณ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ จัดการแข่งขัน 12 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 13 มหาวิทยาลัย ซึ่งผล การแข่งขัน มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามลำดับ

ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 25 ธันวาคม 2518 ถึงวันที่ 4 มกราคม 2519 ณ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จัดการแข่งขัน 13 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 11 มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 5 ระหว่างวันที่ 22-28 มกราคม 2519 ณ มหาวิทยาลัยในกรุงเทพ จัดการ แข่งขัน 13 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 13 มหาวิทยาลัย ในปีนี้ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า (ซึ่งขณะนั้นยังร่วมเป็นสถาบันเดียว) เข้าร่วมการแข่งขันเป็นครั้งแรก ซึ่งผลการแข่งขัน มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามลำดับ

ครั้งที่ 6 ระหว่างวันที่ 29 ธันวาคม 2521 ถึงวันที่ 6 มกราคม 2522 ณ มหาวิทยาลัย ในกรุงเทพ จัดการแข่งขัน 18 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 13 มหาวิทยาลัย ไม่มี มหาวิทยาลัยได้รับเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน คณะกรรมการบริหารฯ(ก.ก.ม.ท.) จึงขอความร่วมมือให้ มหาวิทยาลัยในกรุงเทพ 4 มหาวิทยาลัยร่วมเป็นเจ้าภาพ ในปีนี้คณะกรรมการบริหารฯ(ก.ก.ม.ท.) ได้ เพิ่มข้อบังคับในการแข่งขัน โดยกำหนดให้นักกีฬาแต่ละคนมีสิทธิ์เข้าแข่งขันชิงเหรียญทองได้ไม่เกิน 3 เหรียญ เพราะต้องการให้นักศึกษาเข้าร่วมการแข่งขันได้มากขึ้น และได้เพิ่มการแข่งขันกีฬาจาก 13 ชนิด เป็น 18 ชนิดกีฬา ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 7 ระหว่างวันที่ 9-16 ธันวาคม 2522 ณ มหาวิทยาลัยในกรุงเทพ จัดการ แข่งขัน 19 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 13 มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัย รามคำแหงเป็นเจ้าเหรียญทอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามลำดับ

ครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 25 ตุลาคม 2523 ถึงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2523 ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดการแข่งขัน 19 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 13 มหาวิทยาลัย ในปีนี้ คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยฯ(ก.ก.ม.ท.) ได้กำหนดให้การจัดการแข่งขันอยู่ระหว่าง 2 สัปดาห์สุดท้ายของเดือนตุลาคม เพราะมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ปิดภาคการศึกษา ทำให้ลดปัญหา เรื่องที่พักสำหรับเจ้าภาพที่ต้องจัดที่พักให้กับนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันและทบวงมหาวิทยาลัยได้ สนับสนุนงบประมาณจัดการแข่งขัน งบประมาณ การเดินทาง เบี้ยเลี้ยงนักกีฬาและเจ้าหน้าที่ ซึ่งผล การแข่งขันมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามลำดับ

ครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่ 24-31 ตุลาคม 2524 ณ 5 มหาวิทยาลัยในกรุงเทพ จัดการ แข่งขัน 19 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 13 มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการแข่งขัน

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามลำดับ

ครั้งที่ 10 ระหว่างวันที่ 24-31 ตุลาคม 2525 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขต บางแสน จัดการแข่งขัน 17 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 13 มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 11 ระหว่างวันที่ 24-31 ตุลาคม 2526 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดการแข่งขัน 18 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 13 มหาวิทยาลัย การแข่งขันครั้งนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของนักกีฬา ดังนี้

1. สำหรับปริญญาตรี เข้าแข่งขันได้ไม่เกิน 5 ครั้ง
2. สำหรับสูงกว่าปริญญาตรี เข้าแข่งขันได้ไม่เกิน 3 ครั้ง

โดยเริ่มนับตั้งแต่การแข่งขัน ครั้งที่ 9 (ปีการศึกษา 2524) เป็นต้นมา ซึ่งผลการแข่งขัน มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 12 ระหว่างวันที่ 24-31 ตุลาคม 2527 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดการแข่งขัน 19 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 13 มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 13 ระหว่างวันที่ 3-10 พฤศจิกายน 2528 ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดการแข่งขัน 19 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 26 มหาวิทยาลัย การแข่งขันครั้งนี้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนากีฬามหาวิทยาลัยครั้งใหญ่ โดยคณะกรรมการอำนวยการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มีนโยบายส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้าร่วมการแข่งขันได้ และต้องเสียค่าสมัครเข้าร่วมการแข่งขัน การแข่งขันครั้งนี้มีนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน จำนวน 4,292 คน ซึ่งสูงสูดนับแต่มีการแข่งขันมา ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามลำดับ

ครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 27 ตุลาคม 2529 ถึงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2529 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จัดการแข่งขัน 19 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 27 มหาวิทยาลัย ในปีนี้ คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยฯ (ก.ก.ม.ท.) ได้มีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับ ระเบียบโดยเฉพาะเรื่องคุณสมบัตินักกีฬาและผลการศึกษา การแข่งขันครั้งนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ริเริ่มโครงการพัฒนากีฬาชาติขึ้น โดยรับนักกีฬามหาวิทยาลัยเข้าศึกษาด้วยวิธีพิเศษเป็นมหาวิทยาลัยแรกและมีนักกีฬาในโครงการส่วนหนึ่งเข้าร่วมการแข่งขันครั้งนี้ด้วย ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 15 ระหว่างวันที่ 25 ตุลาคม 2530 ถึงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2530 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน จัดการแข่งขัน 24 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 31 มหาวิทยาลัย ในปีนี้คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยฯ(ก.ก.ม.ท.) ได้มีการ

ปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ มีการประกาศตัดสิทธินักกีฬาที่ไม่ได้ปฏิบัติตามข้อบังคับเกี่ยวกับคุณสมบัตินักกีฬาและเอกสารการสมัครไม่ครบตามกำหนด ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นจ้าวเหรียญทอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามลำดับ

ครั้งที่ 16 ระหว่างวันที่ 17-24 ตุลาคม 2531 ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดการแข่งขัน 19 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 34 มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นจ้าวเหรียญทอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 17 ระหว่างวันที่ 20-27 ตุลาคม 2532 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดการแข่งขัน 19 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 33 มหาวิทยาลัย คณะกรรมการอำนวยการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ได้มีมติให้มหาวิทยาลัยเอกชนเข้าเป็นสมาชิกได้เหมือนกับมหาวิทยาลัยของรัฐ จากมติดังกล่าวทำให้มีมหาวิทยาลัยสมัครเข้าร่วมการแข่งขันมากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกีฬาประเภททีม ต้องมีการแข่งขันรอบคัดเลือก เพื่อให้เหลือทีมตามจำนวนที่กำหนดในแต่ละชนิดกีฬา เป็นปีที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เหรียญทองเป็นอันดับ 1 ซึ่งแต่เดิมมหาวิทยาลัยรามคำแหง ครองอันดับ 1 มาถึง 14 ครั้ง ซึ่งผลการแข่งขัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามลำดับ

ครั้งที่ 18 ระหว่างวันที่ 23-30 พฤศจิกายน 2533 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดการแข่งขัน 20 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 36 มหาวิทยาลัย ในปีนี้มีมหาวิทยาลัยของรัฐ 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยบูรพา (ซึ่งแยกออกจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) และมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้สมัครเข้าแข่งขันเป็นครั้งแรก ซึ่งผลการแข่งขัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามลำดับ

ครั้งที่ 19 ระหว่างวันที่ 8-15 มกราคม 2535 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดการแข่งขัน 22 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 36 มหาวิทยาลัย มีการจัดการแข่งขันกีฬากอล์ฟขึ้นเป็นครั้งแรก และคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยมีมติให้กีฬาประเภทที่มลดจำนวนลงเหลือ 12-16 ทีม โดยจัดการแข่งขันแบบลีก (League) หรือใช้แบบโซน ซึ่งเริ่มใช้ระบบนี้ในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 20 และได้มีการทดลองจัดวอลเลย์บอลหญิงรอบคัดเลือกโดยคัดเลือกให้เหลือ 12 ทีม ซึ่งผลการแข่งขัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตามลำดับ

ครั้งที่ 20 ระหว่างวันที่ 8-15 มกราคม 2536 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดการแข่งขัน 22 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมแข่งขัน 36 มหาวิทยาลัย มีการลดนักกีฬายูโดให้เหลือรุ่นละ 1 คน เพื่อให้สอดคล้องกับการแข่งขันระดับนานาชาติ ซึ่งผลการแข่งขัน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นจ้าวเหรียญทอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตามลำดับ

ครั้งที่ 21 ระหว่างวันที่ 19-26 พฤศจิกายน 2536 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดการแข่งขัน 23 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมแข่งขัน 39 มหาวิทยาลัย ปีนี้มีการจัดการแข่งขันยิงธนูขึ้นเป็นครั้งแรก และมีการเก็บค่าธรรมเนียมเข้าร่วมในการแข่งขันคนละ 20 บาท ซึ่งผลการแข่งขัน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นจ้าวเหรียญทอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีปทุม ตามลำดับ

ครั้งที่ 22 ระหว่างวันที่ 2 - 9 ธันวาคม 2537 2536 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดการแข่งขัน 23 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมแข่งขัน 37 มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการแข่งขัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามลำดับ

ครั้งที่ 23 ระหว่างวันที่ 19 - 26 มกราคม 2539 ณ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ จัดการแข่งขัน 15 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมแข่งขัน 36 มหาวิทยาลัย การจัดการแข่งขันครั้งนี้ เจ้าภาพมีปัญหาด้านการหางบประมาณสนับสนุน เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่ เพิ่งเสร็จสิ้นการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ซึ่งผลการแข่งขัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยกรุงเทพและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 24 ระหว่างวันที่ 14 - 21 มกราคม 2540 ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดการแข่งขัน 21 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมแข่งขัน 42 มหาวิทยาลัย ในการจัดการแข่งขันครั้งนี้ มีมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนเข้าร่วมการแข่งขัน 42 มหาวิทยาลัยหรือสถาบัน ซึ่งผลการแข่งขัน มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นจ้าวเหรียญทอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 25 ระหว่างวันที่ 9 - 16 มกราคม 2541 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขต ศาลายา จัดการแข่งขัน 16 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมแข่งขัน 41 มหาวิทยาลัย การแข่งขันครั้งนี้ เริ่มมีการตรวจสอบการกระตุ้นเป็นครั้งแรก ในการแข่งขันมีการชิงชัย 163 เหรียญทอง ซึ่งผลการแข่งขัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล ตามลำดับ

ครั้งที่ 26 ระหว่างวันที่ 29 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2542 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดการแข่งขัน 21 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 46 มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการแข่งขันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม ตามลำดับ

ครั้งที่ 27 ระหว่างวันที่ 4-10 ธันวาคม 2542 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตองครักษ์ จัดการแข่งขัน 18 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 51 มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการแข่งขันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีปทุม และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 28 ระหว่างวันที่ 7 -14 มกราคม 2544 ณ มหาวิทยาลัยนิวัฒนา อำเภอบ่อทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จัดการแข่งขัน 18 ชนิดกีฬา กีฬาสาธิต 1 ชนิดกีฬา ซึ่งผลการแข่งขัน มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 29 ระหว่างวันที่ 9 - 16 ธันวาคม 2544 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เขตรังสิต ปทุมธานี จัดการแข่งขัน 25 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 58 มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีปทุมและมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตามลำดับ

ครั้งที่ 30 ระหว่างวันที่ 11-18 มกราคม 2545 ณ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จัดการแข่งขัน 21 ชนิดกีฬา กีฬาสี 1 ชนิดกีฬา คือ เรือพาย มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 58 มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยกรุงเทพและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

ครั้งที่ 31 ระหว่างวันที่ 10 -17 มกราคม 2547 ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดการแข่งขัน 22 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 61 สถาบัน การแข่งขันครั้งนี้มีการชิงชัยทั้งสิ้น 234 เหรียญทอง ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยกรุงเทพเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยศรีปทุม ตามลำดับ

ครั้งที่ 32 ระหว่างวันที่ 8-15 มกราคม 2548 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งในการแข่งขันครั้งนี้ทบวงมหาวิทยาลัยได้ปรับเปลี่ยนเป็นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีสถาบันราชภัฏเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทำให้มีสถาบันเข้าร่วมจำนวนมาก มีการจัดการแข่งขัน 20 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 102 สถาบัน ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยกรุงเทพเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยศรีปทุมและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามลำดับ

ครั้งที่ 33 ระหว่างวันที่ 23-30 ธันวาคม 2548 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จัดการแข่งขัน 23 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 110 สถาบัน ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยศิลปากร ตามลำดับ

ครั้งที่ 34 ระหว่างวันที่ 19-26 มกราคม 2550 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตองครักษ์ จัดการแข่งขัน 25 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 119 สถาบัน ซึ่งในการจัดการแข่งขันแต่ละครั้งจะมีวัตถุประสงค์ในการจัดการแข่งขันแตกต่างกันไปแต่ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยได้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนานิสิต นักศึกษาและบุคลากรให้มีสมรรถภาพที่ดีมีน้ำใจเป็นนักกีฬารู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักให้ออกาสแก่ผู้อื่น มีระเบียบวินัย รู้จักปฏิบัติตามระเบียบกติกาและกฎเกณฑ์ต่างๆ อย่างถูกต้อง รู้จักเสียสละประโยชน์ของตนเองเพื่อส่วนรวม
2. เพื่อพัฒนามาตรฐานและวัฒนธรรมกีฬา ให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเป็นแบบฉบับที่ดีงามของการกีฬาระดับชาติ
3. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและ สัมพันธภาพ อันดีระหว่างนิสิต นักศึกษา บุคลากร ของมหาวิทยาลัยสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ
4. เพื่อส่งเสริมทำนุบำรุงและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมกีฬาไทย

ครั้งที่ 35 ระหว่างวันที่ 7-14 มกราคม 2551 ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จัดการแข่งขัน 25 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วม 115 สถาบัน ซึ่งผลการแข่งขันมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และสถาบันการพลศึกษา ตามลำดับ

ครั้งที่ 36 ระหว่างวันที่ 11-18 มกราคม 2552 ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดการแข่งขัน 27 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 117 สถาบัน ซึ่งผลการแข่งขัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็น จ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตามลำดับ

ครั้งที่ 37 ระหว่างวันที่ 22 - 30 มกราคม 2553 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จัดการแข่งขัน 26 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 112 สถาบัน ซึ่งผลการแข่งขันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตามลำดับ

ครั้งที่ 38 ระหว่างวันที่ 15 - 22 มกราคม 2554 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดการแข่งขัน 25 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 117 สถาบัน ซึ่งผลการแข่งขันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจ้าวเหรียญทอง มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามลำดับ

ครั้งที่ 39 ระหว่างวันที่ 1- 8 พฤษภาคม 2555 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (เดิมกำหนดจัดระหว่างวันที่ 14 - 21 มกราคม 2555 แต่ด้วยอุทกภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และภาคกลาง ทำให้มหาวิทยาลัยและ กกมท. เลื่อนการจัดการแข่งขัน) จัดการแข่งขัน 26 ชนิดกีฬา กีฬาสาธิต 1 ชนิดกีฬา คือ กีฬาปันจักสีลัด

ครั้งที่ 40 ระหว่างวันที่ 10-19 มกราคม 2556 ณ สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตชลบุรี จัดการแข่งขัน 30 ชนิดกีฬา มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขัน 110 สถาบัน ซึ่งผลการแข่งขันสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตชลบุรีเป็นจ้าวเหรียญทอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

วิธีการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน

การดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยแต่ละครั้งนั้น มีข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการจัดการแข่งขัน ซึ่งคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ได้กำหนดขึ้นตั้งแต่พุทธศักราช 2515 เป็นต้นมา และได้มีการปรับปรุงข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยมาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบันนี้ได้มีการใช้ข้อบังคับที่เรียกว่า ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ว่าด้วย การจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2544 ตามข้อบังคับนั้นให้จัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยในช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม โดยใช้เวลาจัดการแข่งขันไม่เกิน 8 วัน รวมทั้งวันพิธีเปิดและปิดการแข่งขัน ในกรณีที่ไม่สามารถจัดการแข่งขันตามระยะเวลาที่กำหนดได้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหาร ในส่วนคุณสมบัติและข้อกำหนดของผู้สมัครเข้าแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยนั้นต้องเป็นนักศึกษาหรือนักศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปและต้องมีคุณสมบัติคือกรณีเป็นนักศึกษาแรกเข้าและเข้าแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยครั้งแรกต้องลงทะเบียนเรียน ในภาคการศึกษาที่ 1 หรือภาคต้นของปีการศึกษาที่มีการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ต้องลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 หรือภาคต้นของปีการศึกษาที่มีการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต กรณีไม่ใช่ นักศึกษาแรกเข้า ต้องลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 หรือภาคต้นของปีการศึกษาที่มีการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย และต้องมี

หน่วยกิตก้าวน้ำ ไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต และต้องได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า 2.00 กรณีไม่ใช่ นักศึกษาบัณฑิตแรกเข้า ต้องลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 หรือภาคต้น จะต้องมีหน่วยกิต ก้าวน้ำ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ซึ่งผู้ที่สามารถเข้าแข่งขันได้จะต้องมีอายุไม่เกิน 28 ปี โดยให้นับถึง วันที่ 1 มกราคม ของปีที่สมัครเข้าแข่งขัน ในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแต่ละครั้ง นักศึกษาหรือนักศึกษาบัณฑิตจะสมัครเข้าแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ในนามผู้แทนของมหาวิทยาลัยได้เพียง มหาวิทยาลัยเดียวเท่านั้น ส่วนนักศึกษาหรือนักศึกษาบัณฑิตที่กำลังศึกษาในสถานศึกษาอื่นจะต้องไม่เคยเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่างสถานศึกษาในสังกัดเดียวกัน ในลักษณะมหกรรมกีฬาในนามของสถานศึกษานั้น ซึ่งนักศึกษาจะสมัครเข้าแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยได้ไม่เกิน 5 ครั้ง และในระดับนักศึกษาบัณฑิตได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ในกรณีสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งในหรือต่างประเทศแล้ว ไม่อนุญาตให้แข่งขันในระดับปริญญาตรี หรือนักศึกษาบัณฑิตที่เคยเข้าร่วมการแข่งขันในนามผู้แทนประเทศไทย จากการรับรองของภารกิจแห่งประเทศไทยในการแข่งขัน ให้เข้าแข่งขันในกีฬามหาวิทยาลัยได้ไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบชนิดกีฬานั้น ๆ

ในการจัดการแข่งขันกีฬาแต่ละครั้งให้มหาวิทยาลัยเจ้าภาพเสนอชนิดกีฬา ประเภทกีฬาและรุ่น ที่จะจัดให้มีการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 15 ชนิดกีฬา เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหาร ก่อนวันเปิดการแข่งขันในปีนั้น ไม่น้อยกว่า 300 วัน โดยชนิดกีฬาที่ให้จัดและเลือกจัด มีดังนี้

1. กีฬาบังคับ ให้จัดการแข่งขัน 5 ชนิดกีฬา คือ กรีฑา ว่ายน้ำ บาสเกตบอล ฟุตบอล และวอลเลย์บอล
2. กีฬาเลือกสากล ให้เลือกอย่างน้อย 8 ชนิดกีฬา ที่เคยจัดให้มีการแข่งขันในโอลิมปิกเกมส์ เอเชียนเกมส์ หรือซีเกมส์
3. กีฬาเลือกทั่วไป ให้เลือกอย่างน้อย 1 ชนิดกีฬา คือ บริดจ์ ครอสเวิร์ด และหมากรุกดาน (หมากรุกไทย หมากรุกสากล หมากรอสส์ หมากล้อมโกะ)
4. กีฬาไทย ให้เลือกอย่างน้อย 1 ชนิดกีฬา คือ ดาบไทย ตะกร้อลอดห่วง และมวยไทยสมัครเล่น

ชนิดกีฬาที่มหาวิทยาลัยเจ้าภาพ เสนอที่จะจัดให้มีการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ถ้าเป็นชนิดกีฬาที่ไม่เคยจัดให้มีการแข่งขันในกีฬามหาวิทยาลัยมาก่อน ให้จัดการแข่งขันเป็นกีฬาสาธิตในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยครั้งนั้น ซึ่งมหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยเจ้าภาพ ก็สามารถเสนอขอเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยเจ้าภาพปีนั้นไม่จัดการแข่งขันในชนิดกีฬานั้นๆ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหาร โดยใช้ชื่อว่า “การแข่งขันกีฬา.....(ชื่อชนิดกีฬา) ซึ่งชนะเลิศกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ประจำปี พ.ศ.....” ทั้งนี้ไม่นับเหรียญรางวัลรวมกับการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยในปีนั้น

ในชนิดกีฬา ที่จะจัดให้มีการแข่งขันเพื่อชิงรางวัลได้ จะต้องให้มีมหาวิทยาลัยสมัครเข้าร่วมแข่งขัน ไม่น้อยกว่า 6 มหาวิทยาลัย ส่วนประเภทกีฬาและรุ่น ที่จะจัดให้มีการแข่งขันเพื่อชิงเหรียญรางวัลได้ จะต้องมีมหาวิทยาลัยสมัคร และหรือ เข้าแข่งขัน ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบ ชนิดกีฬานั้นๆ กรณีที่ระเบียบชนิดกีฬานั้นๆ ไม่ได้ระบุจำนวนไว้ จะต้องมีมหาวิทยาลัยสมัคร และหรือเข้าแข่งขัน ไม่น้อยกว่า 4 มหาวิทยาลัย และกีฬาประเภททีมที่มีมหาวิทยาลัยสมัครเข้าร่วม

การแข่งขันเกิน 12 ทีม ให้จัดการแข่งขันรอบคัดเลือกตามประกาศของคณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ดังนั้นคณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยได้มีการแบ่งเขตการแข่งขันในรอบคัดเลือกเพื่อคัดเป็นตัวแทน แต่ละเขตเข้าไปแข่งขันในรอบมหกรรมต่อไป ซึ่งคณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยได้แบ่งเขตการแข่งขันออกเป็น 9 เขต (คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย 2549, 59-64)

ในการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยรอบคัดเลือก สถาบันหรือทีมที่ส่งเข้าร่วมการแข่งขันรอบคัดเลือกต้องทำการแข่งขันในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ตามสถานที่แข่งขันที่คณะกรรมการบริหารหรือสถาบันในเขตการแข่งขันนั้นๆ เสนอขอเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันรอบคัดเลือก โดยแต่ละเขตการแข่งขันคณะกรรมการบริหารเป็นผู้กำหนดจำนวนทีมในการคัดเลือกเพื่อเข้าแข่งขันรอบมหกรรม ยกเว้นบางชนิดกีฬาที่คณะกรรมการบริหารหรือเจ้าภาพจัดการแข่งขันในปีนั้นๆ พิจารณาจากทีมสมัครแข่งขันมีจำนวนทีมที่เจ้าภาพสามารถจัดการแข่งขันได้ให้เข้าไปแข่งขันในรอบมหกรรมโดยไม่มีการแข่งขันรอบคัดเลือก

การดำเนินการพัฒนาทีมนักกีฬา

การดำเนินการพัฒนาทีมนักกีฬาที่ดีเป็นสิ่งที่ดีเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในการกีฬาและก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการแข่งขัน ทำให้การแข่งขันมีมาตรฐานได้รับการสนับสนุนและได้รับความนิยมนิยมชมชอบจากผู้ชม การที่จะเตรียมทีมให้มีคุณภาพนั้นมีค่าใช้จ่าย จำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณ และใช้คนทำงานร่วมกันเป็นจำนวนมาก จะต้องมีการจัดระบบระเบียบในการทำงาน ร่วมกัน ตลอดทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้อย่างมีความสุขเพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำเป็นจะต้องมีการจัดการเพื่อให้การทำงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการเตรียมทีมนักกีฬาจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในด้านการบริหารงานต่างๆเป็นอย่างดี ในการพัฒนาทีมจึงอาจมีแนวทางพัฒนาในด้านต่างๆ ซึ่งนักวิชาการทางพลศึกษาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทีมกีฬาไว้ดังนี้

เกษม นครเขตต์ (2521, 70-71) กล่าวว่า ในการเตรียมทีมนักกีฬาเพื่อเข้าแข่งขันนั้นมีค่าใช้จ่ายที่แพง หากสักแต่ทำเพื่อเข้าแข่งขันให้พียงๆ หน้าที่ไปเท่านั้น แต่การเตรียมทีมนักกีฬาที่มีมาตรฐานสูง เพื่อเข้าแข่งขันนั้นมีค่าใช้จ่ายเลย ซึ่งในการเล่นกีฬา เพื่อแข่งขันต้องการความสามารถของตัวนักกีฬา และผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นพิเศษ ความสามารถแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. ความสามารถทางด้านเทคนิค ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติทักษะกีฬาชนิดนั้นๆ ซึ่งนักกีฬาจะต้องทำการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญพิเศษ เทคนิคในการเล่นกีฬาประเภทต่างๆ จะถูกคิดค้นขึ้นโดยผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น ตัวนักกีฬาเอง ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ในการแข่งขันมานาน หรือจากผู้ฝึกสอน เป็นต้น เพื่อคิดค้นเทคนิคใหม่ๆ ที่จะทำให้อัตนเองหรือนักกีฬาของตนสามารถกระทำการแข่งขันอย่างได้เทียบเทียมคู่แข่ง ก็จะทำมาทดลองปฏิบัติจนเห็นว่าทำได้เป็นอย่างดีก็จะนำไปใช้ในขณะทำการแข่งขัน ในการแข่งขันประเภททีม เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ฯลฯ ก็มีการคิดค้นระบบการเล่นการรุกและการรับที่มีประสิทธิภาพ แล้วนำมาให้นักกีฬาของตนฝึกสิ่งต่างๆ เหล่านี้เรียกว่า การฝึกเทคนิคทั้งสิ้น เทคนิคใหม่ๆ ในการเล่นกีฬาถูกคิดค้นและ

พัฒนาต่อไปอีก จึงเป็นเรื่องที่นักกีฬา ผู้ฝึกสอนนักกีฬา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ จะต้องศึกษาหาวิธีการ เทคนิคใหม่ๆ เพื่อนำมาฝึกฝนอยู่เสมอ

2. สมรรถภาพทางกาย ได้แก่ ความสามารถของร่างกายในด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัย สำคัญในการเล่นกีฬาแต่ละประเภท ได้แก่ ความอดทนของระบบไหลเวียนโลหิต ความอดทนของ กล้ามเนื้อ การทำงานประสานสัมพันธ์กันของประสาทและกล้ามเนื้อ ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความคล่องแคล่วว่องไว ความอ่อนตัว เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งนักกีฬาที่จะลงแข่งขันจำเป็นต้องฝึกซ้อมเป็น พิเศษนอกเหนือจากการฝึกทางด้านเทคนิค

งานในความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทีมนั้น นอกเหนือจากการฝึก ซ้อมทักษะเทคนิค ยุทธวิธีให้กับนักกีฬาแล้ว ต้องทำงานร่วมกับผู้ร่วมงานอื่นๆ ดังนั้น ภาระหน้าที่ๆ สำคัญ คือ ต้องระดมความคิดความสามารถมากมายหลายด้านในการทำงาน ซึ่งต้องใช้ทั้งความรู้ควบคู่ กับจิตวิทยาอีกด้วย ในการเตรียมทีมนักกีฬาที่มีมาตรฐานสูงเพื่อเข้าแข่งขันกีฬานั้น มงคล แผงสาเคน (2531, 212) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การจัดหางบประมาณเพื่อเตรียมทีมนักกีฬา
2. การเตรียมแผนการคัดเลือกนักกีฬา
3. การจัดหาอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก และวัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ ทาง การกีฬา เช่น สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา ตู้เก็บของและสิ่งอื่นๆ
4. การดำเนินการคัดเลือกตัวนักกีฬาที่เหมาะสม
5. การสร้างสมรรถภาพทางการกีฬา ได้แก่ การฝึกซ้อมทักษะ เทคนิคต่างๆ
6. การวางแผนการป้องกันและการบาดเจ็บทางการกีฬา เช่น การให้ความรู้ที่ เกี่ยวข้องกับการป้องกันและการบาดเจ็บทางการกีฬา การเตรียมอุปกรณ์เครื่องป้องกันการบาดเจ็บ ทางทางการกีฬา
7. การสร้างสมรรถภาพทางกาย และบำรุงรักษาสภาพจิตใจของนักกีฬา ตลอด จนการให้อาหาร การพักผ่อน และอื่นๆ
8. การสร้างคุณลักษณะของการกีฬา ได้แก่ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ถ่อมตัว
9. การตรวจค้นหาความบกพร่องทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการบำบัด ทางการแพทย์
10. การศึกษากฎกติกา การแข่งขัน การเตรียมทีมให้สอดคล้องกับกฎกติกาของ การแข่งขัน
11. การศึกษาลักษณะของนักกีฬาแต่ละบุคคลในทุกๆ ด้าน
12. การศึกษาชั้นเชิง กลวิธีการเล่นของคู่แข่ง การสอดแนม
13. การแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้นักกีฬาในทุกๆ ด้าน
14. การขนส่งนักกีฬาไปยังสถานที่ทั้งในขณะฝึกซ้อมและแข่งขัน
15. การศึกษาสภาวะต่าง ของสนามแข่งขัน เช่น สภาพสนาม สภาพภูมิอากาศ ทิศทางลม สิ่งแวดล้อมต่างๆ อันมีผลต่อการแข่งขัน และการเตรียมทีมให้สอดคล้องกับสภาวะต่างๆ

16. การประชุมตกลงนัดแนะเกี่ยวกับการแข่งขัน เช่น พิธีเปิด-ปิด กำหนดการแข่งขัน เวลาการแข่งขัน กฎกติกาเฉพาะของการแข่งขัน
17. การวางแผนการเล่น ก่อนการแข่งขัน การจัดตัวนักกีฬาลงแข่งขันและตัวสำรอง การกำหนดสัญญาณต่างๆ
18. การปฐมพยาบาลทั้งในกรณีทั่วไป และเฉพาะกรณี
19. การฟื้นฟูสมรรถภาพของทีมระหว่างการพักการแข่งขัน การฟื้นฟูสภาพร่างกาย การนวด การให้น้ำ การแนะนำและแก้ไขวิธีการเล่น
20. การปฏิบัติตัวหลังการแข่งขัน การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย

ภารกิจของการเตรียมทีมทั้งหมดที่กล่าวมาดูออกจะเป็นเรื่องที่หน้าหนักใจสำหรับบุคคลผู้รับผิดชอบเป็นอย่างยิ่ง ถึงแม้บางครั้งอาจมีผู้อุทิศเวลา กำลังกาย กำลังใจ ความคิดสร้างสรรค์ หรือแม้กระทั่งกำลังทรัพย์ เพื่อให้ทุกสิ่งทุกอย่างสัมฤทธิ์ผลการกระทำเพื่อเตรียมทีมให้มีความพร้อมก่อนถึงช่วงฤดูการแข่งขันนั้น ย่อมต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคมากมาย ประสบการณ์ความสามารถ ความอดทน และความมานะพยายามของผู้ฝึกสอนและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากที่ต้องนำมาใช้ในการเตรียมทีม ซึ่งหากการดำเนินการต่างๆ ผ่านช่วงนี้ไปได้ก็จะเป็นแรงเสริมอีกด้านหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดกำลังใจที่จะสร้างทีม และนำทีมของตนเองเข้าสู่สนามการแข่งขัน ในทางตรงกันข้ามหากไม่สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในช่วงการเตรียมทีมได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็เป็นเครื่องชี้ได้ว่าแนวโน้มความสำเร็จของทีมย่อมเป็นได้น้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งอื่นๆ ที่อยู่ใ้สภาพที่สมบูรณ์พร้อมในทุกด้านมากกว่า

1. การจัดโปรแกรมการฝึกซ้อม (Programming)

การวางแผนโปรแกรมการฝึกเป็นปัจจัยที่สำคัญในการประเมินผลการฝึกซ้อม โปรแกรมที่ดีต้องมีลักษณะที่ยืดหยุ่นและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพราะอัตราการเรียนของผู้เล่นแต่ละคนมากกว่าที่จะปฏิบัติตามโปรแกรมที่ได้วางไว้อย่างตายตัว ซึ่ง (ประเสริฐ เรื่องตระกูล 2543, 17 ; อ้างอิงมาจาก สุวิมล ตั้งสัจจพจน์ 2529, 24-30) ได้กล่าวว่าการวางแผนที่ดี ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

1.1 การวางแผนเป็นช่วงๆ (Session Planning) เหมาะสมกับการเพิ่มทักษะบาง อย่างให้แก่ผู้เล่น ซึ่งจำเป็นต้องการพัฒนาทักษะให้แก่ผู้เล่นใหม่ๆ

1.2 การวางแผนเป็นหน่วย (Unit Planning) เป็นการเตรียมการฝึกเป็นช่วงๆ อย่างต่อเนื่องกัน ซึ่งผู้ฝึกจะต้องจัดให้เหมาะสมกับอายุและความสามารถของผู้เล่นแต่ละกลุ่มด้วย

1.3 การวางแผนเป็นปี (Year Planning) เป็นการวางแผนที่เตรียมไว้ตลอดระยะเวลา 12 เดือน ระยะเวลาของการฝึกในการฝึกซ้อมเพื่อเข้าแข่งขัน ถ้ามีฤดูกาลแข่งขันที่ค่อนข้างแน่นอนจะต้องแบ่งการฝึกซ้อมออกเป็น 3 ระยะ คือ

1.3.1 ระยะเตรียม (5 -7 เดือน) เป็นการฝึกสมรรถภาพทางกายทั่วไป และเทคนิค โดยเริ่มจากง่ายไปหายาก เบาไปหาหนัก น้อยไปหามาก จนสมรรถภาพถึงขีดสูงสุดในตอน ท้ายของระยะการฝึก

1.3.2 ระยะแข่งขัน (2-4 เดือน) เป็นการรักษาสรรภาพสูงสุดไว้ให้ได้ตลอดฤดูกาลแข่งขัน ปริมาณการฝึกสรรภาพทางกายจะต้องลดบ้าง (20-30%) เพราะมีการแข่งขันมาทดแทน แต่การฝึกเทคนิคจะต้องกระทำต่อไป

1.3.3 ระยะพัก (1-2 เดือน) เมื่อสิ้นสุดการแข่งขันจะให้พักผ่อนร่างกายเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด แต่เป็นการพักผ่อนแบบมีการออกกำลังกายบ้าง เพื่อรักษาความสมบูรณ์ไว้ไม่ให้ลดลงมาก อาจจะเปลี่ยนไปเล่นกีฬาชนิดอื่น ๆ บ้าง

2. สิ่งที่ต้องฝึกให้กับนักกีฬา

2.1 ความสามารถในการเรียนรู้ทักษะและการฝึกทักษะได้ถูกต้อง

2.2 การสร้างสรรภาพทางกายและจิต

2.3 ความสามารถในการเรียนแทคติกหรือการเคลื่อนไหวเฉพาะตัวและฝึก

จนถูกต้อง

2.4 พัฒนาสรรภาพวิสัยของนักกีฬาแต่ละคนให้สมบูรณ์และถึงขีดสูงสุด

2.5 การสร้างบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตลอดจนการสร้างพลัง

ใจ

2.6 ความรู้ด้านทักษะเชิงทฤษฎี แบบฝึกทักษะและแบบการเล่น กฎ กติกา

นิสัยการอยู่กินและหลับนอน เป็นต้น

2.7 ถ้าเป็นนักศึกษาต้องสอนความรับผิดชอบในการเรียน

ในการฝึกกีฬานั้น อุดม พิมพา (2535, 25) ได้กล่าวถึงระดับขั้นตอนต่างๆในการฝึกไว้ ดังนี้

1. ชั้นของทักษะเบื้องต้น ได้แก่

1.1 เลือกผู้ที่เราต้องการจะฝึกตามเกณฑ์อายุ

1.2 สอนทักษะพื้นฐานพร้อมหลักการเกี่ยวกับทักษะ

1.3 ใช้เกมดัดแปลงให้เหมาะสมกับกลุ่มอายุ

1.4 สร้างสรรภาพพร้อมลักษณะนิสัย

1.5 สอนแทคติกที่สำคัญ เช่น ตำแหน่งการเล่น วิธีการบางอย่างที่จะทำให้

การเล่นได้เปรียบ เช่น ไนวอลเลย์บอลก็อาจจะเป็นการเสริม การหลอกล่อ ตลอดจนการใช้ขนาดของร่างกายเพื่อประโยชน์ของเกมในการกีฬาบางประเภท

1.6 ใช้เกมจริงที่มีคู่แข่งชั้นระดับเดียวกัน

1.7 ฝึกความมีระเบียบวินัยสร้างนิสัยให้ชอบพอสต่อเกม คือ รักและอยาก

เล่นเกมเพราะมีความสุขสนุกสนานพึงพอใจในกีฬานั้นๆ

2. ชั้นของทักษะขั้นสูง ได้แก่

2.1 ฝึกความสามารถทางกีฬา ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบสรรภาพทางกาย

และสรรภาพทางกลไกฝึก 30%

2.2 ฝึกเทคนิคและแทคติค ได้แก่ ทักษะและรูปแบบการเล่นและการเคลื่อนไหวเฉพาะตัวและของทีม ฝึก 40% เพื่อสร้างทักษะให้ดีขึ้นที่สุด ทั้งนี้จะทำให้เป็นพื้นฐานในการฝึก

2.3 แข่งขันเกมระดับต่าง ๆ

2.4 เน้นคุณภาพของการเล่นเกมมากกว่าผลแพ้หรือชนะ เพื่อให้ได้ใช้ทักษะอย่างดีย่อมทุกครั้งี่แข่งขัน

3. ชั้นของทักษะเฉพาะ ได้แก่

3.1 ฝึกสมรรถภาพทางกาย 30% ให้นักกว่าชั้นที่ 2

3.2 ฝึกเทคนิค 35 % พยายามให้สมบูรณ์แบบในเฉพาะทักษะ

3.3 ฝึกแทคติค 35% ให้สมบูรณ์เต็มที่ทั้งบุคคลและทีม เช่น ระบบการรุก

การรับ

สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้ฝึกสอนก็คือ จะต้องรู้จักนักกีฬาแต่ละคน โดยรู้ถึงความแตกต่างทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ในการวางแผนการฝึกแต่ละครั้งผู้ฝึกจะต้องทำข้อมูลของนักกีฬาแต่ละคนประกอบพิจารณาไปด้วย จากปัจจัยที่กล่าวมาแล้วนั้นบางคนก็จะดูง่ายว่าเป็นอย่างไร แต่บางคนอาจจะมีสิ่งซ่อนเร้นอยู่ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ถ้าเราคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ไว้บ้างก็จะประโยชน์ในการสอน การฝึกซ้อมของนักกีฬาแต่ละคน ข้อควรจำก็คือ อุดม พิมพา (2535, 26)

เวลานาน

1. ผู้เรียนหรือนักกีฬาเรียนรู้ในอัตราต่างกัน บางคนเรียนได้เร็ว บางคนใช้เวลา
2. ความสามารถของนักกีฬาแตกต่างกัน
3. ความสามารถในการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด การขว้างของผู้เรียนจะต้องพัฒนาถึงจุดสูงสุดก่อน จึงควรจะเรียนทักษะทางการกีฬา

บุคคล

4. นักกีฬาแต่ละคนมีการตอบสนองที่แตกต่างกัน
5. นักกีฬาแต่ละคนยอมรับการแพ้และการชนะแตกต่างกัน
6. การยอมรับ คำติ คำชม รางวัล และการถูกทำโทษ แตกต่างกันไปแล้วแต่บุคคล

สามารถอีกด้านหนึ่ง

7. พื้นฐานของกีฬาที่ผู้เรียนเคยเรียนมาก่อนแต่ละคนแตกต่างกันไป
8. ประสบการณ์ในครอบครัวที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อตัวนักกีฬาแตกต่างกัน
9. ความสามารถด้านใดด้านหนึ่งของนักกีฬาที่ขาดไป อาจชดเชยด้วยความสามารถอีกด้านหนึ่ง

แตกต่างกัน

10. ช่วงเวลาในการให้ความสนใจ และสมาธิของการเรียนของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน
11. ระดับพัฒนาการทางร่างกายของนักกีฬาที่แตกต่างกัน มีผลทำให้การเรียนรู้และประสิทธิภาพของนักกีฬาที่ต่างกัน

12. ความสามารถของนักกีฬาจะต่างกัน โดยเฉพาะในวัยก่อนเข้าวัยรุ่น

13. นักกีฬาจะมีทักษะในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ (Gross Motor Skill) หรือมีทักษะในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อส่วนที่จะละเอียดอ่อน (Fine Motor Skill) ได้ดีหรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในภูมิภาค และปัจจัยทางกรรมพันธุ์

14. ความสามารถในการวิเคราะห์ วินิจฉัย ความคิดรวบยอด และการแก้ปัญหาของแต่ละบุคคล มีความแตกต่างกันไปตามความคิดของแต่ละบุคคล (ลาวัญญ์.2523,55-63)

กล่าวโดยสรุปก็คือ ผู้ฝึกสอนที่จะทำการสอนนักกีฬาจะต้องมีความรู้เรื่องการพัฒนาการของนักกีฬา ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และการเคลื่อนไหว และยึดหลักทฤษฎีไว้เป็นแนวปฏิบัติ นำมาปรับปรุงให้เข้ากับบุคลิกลักษณะของนักกีฬาแต่ละคนซึ่งแตกต่างกันก็อาจจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์

3. การจัดสรรเงินทุน (Budgeting)

การจัดสรรเงินทุนให้สอดคล้องกับโปรแกรมการฝึกซ้อม หน่วยงานจำเป็นต้องมีงบประมาณในการฝึกซ้อม รวมทั้งความพร้อมของสถานที่ อุปกรณ์ในการฝึกซ้อม ต้องได้มาตรฐานปลอดภัยใช้สะดวก การบำรุงรักษาและการซ่อมแซม ต้องได้รับงบประมาณอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังรวมถึงสวัสดิการต่างๆ ที่ให้แก่ นักกีฬาด้วย เช่น อาหาร เครื่องแต่งกาย การเดินทาง การดูแลรักษาเมื่อเจ็บป่วย เป็นต้น

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อมกีฬาของนักกีฬา

กรมพลศึกษา (2527, 20-26) ได้กล่าวปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อมของนักกีฬา ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกร่างกาย ได้แก่

4.1 อาหาร เป็นปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการฝึกซ้อมและสมรรถภาพทางกายที่สำคัญยิ่งข้อหนึ่ง เกี่ยวกับความต้องการอาหารประเภทต่างๆ ของนักกีฬานั้น อาหารที่ให้พลังงานโดยตรง คือ คาร์โบไฮเดรต นักกีฬาที่ใช้ความอดทน จำเป็นต้องได้รับอาหารประเภทนี้เพิ่มเป็นพิเศษ ก่อนการฝึกซ้อมหรือแข่งขัน ไม่ควรกินอาหารหนัก อาหารมื้อสุดท้ายควรเป็นอาหารที่ย่อยง่ายและกินอย่างน้อย 2 ชั่วโมง ก่อนการฝึกซ้อม ในระหว่างการฝึกซ้อมหรือการแข่งขันที่หนักและยืดเยื้อติดต่อกันเป็นเวลานาน อาจต้องเติมอาหาร, น้ำ, เกลือแร่บ้าง เช่น คาร์โบไฮเดรต ในสภาพที่เป็นของเหลว การใช้กลูโคสละลายน้ำ ให้ระหว่างการออกกำลังกาย เป็นวิธีการที่ดี

4.2 ภูมิอากาศ มีอิทธิพลต่อสมรรถภาพในการออกกำลังกายและผลของการฝึกซ้อมจริงอยู่ที่เราไม่สามารถเลือกสถานที่ฝึกซ้อมที่เย็นหรือร้อนได้ตามต้องการ แต่การเลือกเวลาฝึกทุกคนอาจทำได้ เวลาเช้าตรู่อากาศที่เย็นกว่าตอนกลางวันจึงจะเหมาะสำหรับการฝึกความอดทน ส่วนความเร็วและความคล่องแคล่ว อาจฝึกตอนบ่ายก็ได้ แต่ในการออกกำลังกายระยะสั้นอากาศร้อนอาจจะมีผลดีกว่า เพราะทำให้การอบอุ่นร่างกายดำเนินไปเร็วขึ้น อันตรายที่เกิดจากการที่กล้ามเนื้ออบอุ่นไม่พอ เช่น กล้ามเนื้อฉีกขาด

4.3 ความชื้นอากาศ เกี่ยวข้องกับการระบายความร้อนของร่างกายในระหว่างการออกกำลังกาย ถ้าอากาศชื้นมาก การระเหยของน้ำที่ผิวกายเพื่อระบายความร้อนออกจากตัวได้ยากทำให้มีการหลั่งเหงื่อมากกว่าปกติ ทำให้ความอดทนลดลง แต่การออกกำลังกายในที่ที่แห้งอาจทำให้เกิดผลเสีย เพราะอากาศทำให้รู้สึกเหนียวเร็ว คอแห้ง หายใจไม่ทัน

4.4 ความกดอากาศ การออกกำลังกายในที่สูงตั้งแต่ 100 เมตรเหนือระดับน้ำทะเลขึ้นไป สมรรถภาพด้านความทนทานจะลดต่ำลง เนื่องจากความหนาแน่นบรรยากาศน้อยกว่า (การหายใจปริมาณอากาศเท่ากัน จะได้ปริมาณออกซิเจนน้อยกว่า) ถ้านักกีฬาไปฝึกซ้อมในที่สูงระยะหนึ่ง ร่างกายจะปรับตัวได้ โดยเฉพาะระบบการหายใจและระบบไหลเวียนโลหิต จะปรับตัวให้สามารถรับออกซิเจนได้มากกว่า

4.5 เครื่องแต่งกาย มีผลต่อสมรรถภาพทางกายทั้งในด้านความอดทน และในแง่ของความคล่องแคล่วว่องไว โดยเฉพาะในแง่ความอดทน ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการระบายความร้อนในร่างกาย ข้อคำนึงถึงคือ เสื้อแขนยาว ผ้าใยเทียม ทำให้ระบายความร้อนอยากขึ้น ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือนักกีฬาประเทศไทย นิยมใส่ชุดวอร์ม ประโยชน์ที่แท้จริง ก็เป็นผลทางด้านจิตใจมากกว่า

4.6 การพักผ่อนและนันทนาการ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักกีฬาและต้องให้มีเป็นประจำ เฉพาะอย่างยิ่งในการฝึกซ้อมใหญ่ๆ การพักผ่อนช่วยให้ร่างกายได้ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอที่เกิดขึ้นระหว่างการออกกำลังกายและสร้างเนื้อเยื่อขึ้นใหม่ ส่วนนันทนาการ เป็นการพักผ่อนและฟื้นฟูสภาพจิตใจ ทำให้คลายความตึงเครียดความตรึงเครียดทางประสาท การพักผ่อนควรมีกำหนดที่แน่นอน เช่น หลังอาหารกลางวัน ทุกคนต้องเข้านอนและสงบเป็นเวลาสองสามชั่วโมง การนอนกลางวันต้องตรงต่อเวลา และมีเวลาอย่างน้อย 8 ชั่วโมงติดต่อกัน นันทนาการอาจเป็นไปในรูปการเล่นกีฬาในร่ม การอ่านหนังสือ ดูภาพยนตร์

4.7 การซ้อมเกิน หมายถึง การที่นักกีฬาทำการฝึกซ้อมโดยหนักจนเกินไปจนเกิดเป็นผลร้าย แทนที่จะเกิดผลดี คือ ทำให้สมรรถภาพทางกายเสื่อมลง อาการแยกเป็นสองพวก คือ

4.7.1 อาการแฉ่ง ได้แก่ ความเบื่อหน่าย หงุดหงิด เหนียงซึม นอนไม่หลับ เบื่ออาหาร ปวดเมื่อย หายเหนื่อยง่าย ฯลฯ

4.7.2 อาการแสดง ได้แก่ สมรรถภาพทางกายลดลง น้ำหนักตัวลดลง ซีพจรและความดันโลหิตสูง ผู้ฝึกสอนจำต้องสังเกตได้แต่เนิ่นๆ เพื่อที่จะได้แก้ไขได้ทันถ่วงที นอกจากสังเกตลักษณะอาการนักกีฬาแล้ว สิ่งที่จะบอกได้ชัดเจน คือ น้ำหนักตัวและซีพจรวันต่อวัน กล่าวคือ ถ้าระยะไต่หนักตัวและซีพจรลดลงเรื่อยๆ ต้องสงสัยทันทีว่าเป็นการซ้อมเกินไปแล้ว

เมื่อปรากฏอาการฝึกซ้อมเกินเกิดขึ้นแล้ว ผู้ฝึกสอนจะต้องสั่งพักรักษาตัว ถ้าอากาศน้อยควรลดความหนักและเพิ่มการพักผ่อน แต่ถ้ามีอาการมาก อาจให้หยุดซ้อมระยะหนึ่ง สังเกตว่านักกีฬาสดชื่น กระปี่กระเป่าดีแล้ว จึงให้กลับมาฝึกซ้อมใหม่ โดยค่อยๆเพิ่มความหนักขึ้นตามลำดับ

4.8 การเก็บตัวเกิน คือ การเอานักกีฬามาอยู่ประจำค่ายฝึกซ้อมเกินควร เป็นผลทำให้เกิดผลเสียทางด้านจิตใจและอาการที่แสดงออกมาเป็นการเสื่อมสมรรถภาพทางกาย จากการปฏิบัติของนักกีฬาในประเทศตะวันตก โดยมากจะไม่เก็บตัวนักกีฬาไว้ซ้อมนานเกินกว่า 3 สัปดาห์ ถึงแม้จะมีการแข่งขันที่สำคัญมากน้อยแค่ไหนก็ตาม ถ้ามีเหตุผลพิเศษที่จำเป็นจะอภัยให้นักกีฬาอยู่ประจำค่ายนานกว่านั้น เขาให้ใช้วิธีแบ่งเป็นวาระ คือ ให้อยู่ในค่าย 10 - 14 วัน แล้วให้หยุดพักไปบ้านประมาณ 7 วัน จึงกลับมาใหม่ ระหว่างอยู่ค่าย ต้องจัดให้มีการนันทนาการต่าง ๆ ด้วย

4.9 การอบอุ่นร่างกาย เป็นสิ่งจำเป็นที่นักกีฬาจะต้องทำก่อนการฝึกซ้อมและการแข่งขัน เพื่อให้การฝึกซ้อมแข่งขันได้ผลอย่างเต็มที่แล้ว ยังช่วยป้องกันการบาดเจ็บได้ด้วย ซึ่งผลดีของการอบอุ่นร่างกายต่อสมรรถภาพทางกายในการเล่นกีฬา มีอยู่ 3 ประการ คือ

4.9.1 ทำให้การประสานงานกล้ามเนื้อหดตัวได้ประสิทธิภาพสูง เป็นไปอย่างถูกต้องและราบรื่น การปฏิบัติตามเทคนิคจะปฏิบัติได้ดี

4.9.2 เพิ่มอุณหภูมิให้กล้ามเนื้อ ทำให้กล้ามเนื้อหดตัวได้ประสิทธิภาพสูง

4.10 ปรับการหายใจและการไหลเวียนของเลือดให้เข้าไกลักษณะคงที่ (Steady State) เป็นการย่นระยะการปรับตัว (Adaptation Period) ในระหว่างการฝึกซ้อมหรือแข่งขัน

ในการอบอุ่นร่างกาย จะต้องคำนึงถึงอุณหภูมิแวดล้อมด้วย ถ้าอากาศร้อนการอบอุ่นร่างกายจะใช้เวลาน้อย แต่ถ้าอากาศเย็นจะต้องใช้เวลานานกว่า หลักการปฏิบัติคือ การทำท่าทางที่ต้องใช้ ต้องทำอย่างช้าๆ และค่อยๆ เพิ่มความเร็วและความหนักขึ้น

5. การประเมินผลการฝึกซ้อม (Evaluation)

การฝึกซ้อมต้องมีการประเมินทุกครั้ง เราจะประเมินได้ ต้องมีรายการฝึกซ้อมและแผนการฝึกแต่ละวัน ว่าฝึกอะไรบ้าง ฝึกอย่างไร เวลาเท่าไร เพื่อประโยชน์ต่อการฝึกครั้งต่อไป

ผลจากการประเมินงานนั้น ย่อมเป็นเครื่องบ่งบอกถึงปริมาณและคุณภาพแห่งความสำเร็จและความผิดพลาดของงานที่ได้ดำเนินไปแล้ว ดังนั้นจึงสามารถใช้เป็นเครื่องมือบ่งชี้ถึงแนวทางที่จะปรับปรุงงานให้ดีขึ้นหรือตรงตามจุดมุ่งหมายยิ่งขึ้น โดยการวางแผนให้เหมาะสมต่อสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ (พนัส หันนาคินทร์ 2529, 60)

ธวัช วีระศิริวัฒน์ (2538) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการเตรียมเพื่อการแข่งขันไว้ว่าการเตรียมทีมนักกีฬา เพื่อการแข่งขันเป็นงานที่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา ถึงแม้ฤดูกาลแข่งขันจะสิ้นสุดลงก็ตาม ผู้ฝึกสอนจะต้องเริ่มวางแผนเพื่อเตรียมทีมของตนเองในการแข่งขันฤดูกาลต่อไปภาระของผู้ฝึกสอนกีฬาจึงเป็นงานที่ไม่มีวันสิ้นสุด จะต้องมีการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาทีมของตนเองให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป จึงทำให้ผู้ฝึกสอนมีภารกิจที่ต้องใช้ทั้งพลังกาย และพลังความคิดอยู่ตลอดเวลา ปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการเตรียมทีม สรุปได้ดังนี้

1. การประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อที่จะหาข้อสรุปที่เป็นปัญหาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงก่อนที่จะเริ่มดำเนินงานในการเตรียมทีมเพื่อแข่งขันต่อไป

2. การคัดเลือกตัวนักกีฬา เพื่อหานักกีฬาที่ดีที่สุดมาร่วมทีม เพราะนักกีฬาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างทีม ถ้าได้นักกีฬาที่ดีที่สุดมาร่วมทีมโอกาสที่จะทำให้ทีมประสบผลสำเร็จก็จะมีมาก

3. การเตรียมคณะผู้ฝึกสอน เพื่อช่วยดูแลนักกีฬา โดยการสรรหาบุคคลที่ดี มีความสามารถทำหน้าที่ต่างๆในทีม

4. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้การฝึกซ้อมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และทำให้นักกีฬามีโอกาสฝึกซ้อมได้อย่างเต็มที่

5. การเตรียมงบประมาณ โดยการวางแผนการใช้งบประมาณ เพื่อให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างเพียงพอ

6. การควบคุมการฝึกซ้อม เพื่อให้ นักกีฬามีความพร้อมที่จะทำการแข่งขันในทุกๆด้าน โดยเฉพาะด้านทักษะความสามารถทางกีฬา สมรรถภาพทางกาย และจิตใจ เป็นต้น

7. การอุ่นเครื่องทีม เพื่อหาประสบการณ์ตรงให้แก่ นักกีฬา และเพื่อหาข้อดีข้อเสียของทีม และของนักกีฬาแต่ละคน เพื่อการพัฒนาทีมให้ดีขึ้นก่อนการแข่งขันจริง

8. การเลือกหัวหน้าทีม เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ฝึกสอน ในการควบคุมดูแล นักกีฬาตามที่ถูกฝึกสอนมอบหมาย โดยเป็นจุดรวมด้านจิตใจในการเตรียมความพร้อมในการฝึกซ้อม และการแข่งขัน

9. การประสานงานกับผู้ปกครองของนักกีฬา เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและร่วมมือกับผู้ฝึกสอนในการส่งเสริมและพัฒนากีฬา ทำให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจและสบายใจที่จะปล่อยนักกีฬามาอยู่และฝึกซ้อมภายใต้การดูแลของผู้ฝึกสอน

10. การศึกษาบทบาทของผู้ฝึกสอน เพื่อทำความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตน ทั้งก่อนระหว่างและภายหลังการแข่งขัน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ฝึกสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ทั้งนี้ หากวิเคราะห์ปัจจัยในแต่ละด้านอาจสรุปแนวทางการพัฒนาการเตรียมทีมได้ดังนี้

การจัดการเพื่อเข้าแข่งขันระหว่างสถาบัน

ในการทำกิจกรรมใดๆก็ตาม จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการในส่วนของผู้รับผิดชอบในการเตรียมทีมกีฬา ผู้บริหาร ผู้จัดการทีม และผู้ฝึกสอนจะต้องเห็นความสำคัญของการกีฬาต้องวางแผนการจัดการโปรแกรมอย่างถูกต้องสมบูรณ์ในทุกๆด้าน ซึ่ง เอนก ช้างน้อย (2527, 79-87) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ด้านบุคลากร แบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ

1.1 ผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคและทักษะการกีฬา การที่ได้ผู้เชี่ยวชาญทางทักษะกีฬาแต่ละประเภท จะช่วยกระตุ้นในการถ่ายทอดทักษะกีฬาขึ้นก้าวหน้าให้แก่ทีม ทั้งนี้ต้องรู้วิธีการควบคุมทีมรู้จักการถ่ายทอดทักษะจิตวิทยาในการฝึกซ้อม เข้าใจหลักการต่างๆ ทางพลศึกษาได้เป็นอย่างดี

1.2 ผู้มีอุดมการณ์ทางการกีฬา การพัฒนาการกีฬาให้ก้าวหน้าต้องมีผู้รับผิดชอบในการฝึกซ้อม และใกล้ชิดกับนักกีฬาตลอดเวลา คนที่ใจรัก และมีอุดมการณ์ทางการกีฬาสามารถนำกลุ่มนักกีฬาให้ตื่นตัวในการฝึกซ้อมมีเวลาจะเฝ้าดูแลทีมได้ตลอดเวลา

1.3 ผู้อุปถัมภ์ในการฝึกซ้อมตลอดทั้งปีนั้น บางโอกาสต้องแข่งขันในโอกาสพิเศษงบประมาณสถาบันอาจไม่เอื้ออำนวยให้ทำได้ การมีอุปถัมภ์ซึ่งเป็นผู้ที่อาจจะพอมิเงินบริจาคให้ เพื่อการกีฬา บริษัทห้างร้านต่างๆ ซึ่งมีแนวทางที่จะออกทุนในการสมัครเข้าแข่งขันมีชุดกีฬาและอุปกรณ์กีฬาพิเศษให้ จะช่วยกระตุ้นให้นักกีฬามีกำลังใจและได้รับประสบการณ์ในการแข่งขันเพิ่มอีกด้วย

1.4 ผู้นำในสถาบันในการจัดการด้านกีฬาแม้ในสถาบันเดียวกัน การติดต่อดำเนินการขั้นตอนการประสานงานทั้งสถานที่ อุปกรณ์ในการฝึกซ้อมต้องได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าหน่วยงานต่างๆ การมีผู้นำในสถาบันในแต่ละหน่วยงานจะช่วยให้เกิดความสะดวกในการกีฬามากขึ้น

2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ การแข่งขันกีฬาระหว่างสถาบันนี้ เป็นการฝึกหัดทักษะการกีฬาเพื่อให้มีมาตรฐานขั้นก้าวหน้า สถานที่และอุปกรณ์ในการฝึกซ้อมจะต้องได้มาตรฐานปลอดภัยใช้ได้สะดวก ผู้บริหารสถาบันต้องมีทักษะที่ดีและส่งเสริมการกีฬาของสถาบันอย่างแท้จริง

โดยจะต้องพิจารณาให้รอบคอบทั้งด้านการสร้าง การบำรุงรักษา ตลอดจนการจัดตารางการใช้ของมีระบบ นอกจากนี้การบำรุงรักษาและซ่อมแซมจะต้องมีงบประมาณสนับสนุนต่อเนื่อง

3. การจัดโปรแกรมการฝึกซ้อม การพัฒนากีฬาในระดับอุดมศึกษา โปรแกรมการฝึกซ้อมจะต้องกำหนดให้เหมาะสม ซึ่งจะส่งกระทบต่อการเรียนของนักศึกษา การจัดทำตารางฝึกซ้อมจะต้องยืดหยุ่นให้เหมาะสม อย่างไรก็ตามการวางแผนโปรแกรมการฝึกซ้อมตลอดทั้งปีก็ยังมีควมจำเป็นอยู่ การฝึกซ้อมควรจัดแบ่งเป็นช่วง ๆ ดังนี้

3.1 ระยะเวลาการแข่งขัน ระยะเวลานี้เป็นระยะที่เตรียมตัวทั้งในด้านสมรรถภาพทางกายและทักษะกีฬา ผู้บริหารกีฬาจะต้องร่วมมือกับผู้ฝึกสอน ในการวางแผนในการฝึกซ้อมและการพักผ่อนอย่างเพียงพอ หากมีการเก็บตัวนักกีฬาได้ยาวนานประมาณ 2 เดือน ก็จัดโปรแกรมการฝึกได้เป็นอย่างดี ซึ่งระดับอุดมศึกษานี้มีปัญหาในด้านนี้มาก นอกจากนั้นการสร้างขวัญและกำลังใจของนักกีฬาจะต้องจัดควบคู่กันไปในการฝึกซ้อมด้วย ระยะเวลานี้ต้องมีการทดสอบสมรรถภาพทั้ง ก่อนการฝึกซ้อมและหลังการฝึกซ้อม นอกจากเป็นเครื่องวัดความสามารถทางกลไกและสมรรถภาพแล้วยังกระตุ้นให้นักกีฬาสวมใจการฝึกซ้อมอีกด้วย

3.2 ระยะเวลาการแข่งขัน เป็นระยะที่นักกีฬาต้องมีความสมบูรณ์แข็งแรงมากที่สุด มีทักษะกำลังใจที่ดี พร้อมทั้งจะแข่งขันได้อย่างเต็มภาคภูมิ ควรมีการทดสอบสมรรถภาพครั้งสุดท้าย ก่อนการแข่งขันด้วย เพื่อประเมินผลสมรรถภาพ และเป็นข้อมูลในการที่ผู้ฝึกสอนหรือผู้จัดการทีมได้พิจารณาในการวางตัวนักกีฬา การหาประสบการณ์ในการฝึกซ้อมกับทีมอื่น มีความจำเป็นมาก เป็นการประเมินผลความสามารถทีม และได้พบจุดบกพร่องของทีมในการหาทางแก้ไขในการหาทางแก้ในจุดนั้นๆต่อไปอีกด้วย

3.3 ระยะเวลาหลังการแข่งขัน ระยะเวลาที่ผู้บริหารหรือสถาบันจะต้องวางโครงการต่อเนื่องในการส่งเสริมกีฬา ทั้งนี้เพื่อให้เตรียมเสริมทีมในการหาตัวนักกีฬา มาทดแทนนักกีฬาที่จะต้องจบการศึกษา และเพื่อให้ให้นักกีฬาได้เล่นกีฬาอย่างต่อเนื่องนั้น ผู้บริหารกีฬาอาจจัดโดยโครงการส่งเสริมสมรรถภาพเพื่อป้องกันไม่ให้นักกีฬาที่ไม่สนใจในสุขภาพและสมรรถภาพของตนเอง ซึ่งผลเสียต่อการที่จะเริ่มฟื้นฟูใหม่ในภายหลัง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

บุญเลิศ เอี้ยวเจริญ (2543, 75) ได้ศึกษาปัญหาการเตรียมทีมนักกีฬาเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 27 ของสถาบันการศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาด้านการคัดเลือกตัวนักกีฬาตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีมและผู้ฝึกสอน มีปัญหาน้อยที่สุด ส่วนนักกีฬาอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการฝึกซ้อมตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอนและนักกีฬา อยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัญหาด้านการฝึกซ้อม ตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอนและนักกีฬา อยู่ในระดับปานกลาง 4) ปัญหาด้านโภชนาการ ตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอนและนักกีฬา อยู่ในระดับปานกลาง และ 5) ปัญหาด้านสวัสดิการ ตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอนและนักกีฬาอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปได้ว่า ปัญหาการเตรียมทีมนักกีฬาเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 27 ของปัญหาการเตรียมทีมทั้ง 5 ด้าน มีระดับปัญหาการเตรียมทีมที่ไม่แตกต่างกันคืออยู่ในระดับปานกลาง

สุรศักดิ์ ทรัพย์เพิ่ม (2554, 1) ได้ศึกษาปัญหาการเตรียมทีมกีฬาบอลเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 28 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาด้านการคัดเลือกตัวนักกีฬาที่พบมา คือ ระยะเวลาในการคัดเลือกตัวนักกีฬา 2) ปัญหาด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการฝึกซ้อมที่พบมา คือ อุปกรณ์การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและความสะดวกในการใช้สนามฝึกซ้อม 3) ปัญหาด้านการฝึกซ้อมที่พบมากที่สุด คือ การทดสอบความพร้อมของทีมโดยการส่งทีมเข้าร่วมการแข่งขันรายการต่างๆ 4) ปัญหาด้านงบประมาณที่พบมากที่สุด คือ งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการฝึกซ้อมและ 5) ปัญหาด้านสวัสดิการที่พบมากที่สุด คือ การจัดสอนเสริมด้านการศึกษาให้กับนักศึกษา

สรุปได้ว่าปัญหาการเตรียมทีมกีฬาบอลเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 28 มีปัญหาอยู่มากคือ ระยะเวลาในการคัดเลือกตัวนักกีฬา อุปกรณ์การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและความสะดวกในการใช้สนามฝึกซ้อม การทดสอบความพร้อมของทีมโดยการส่งทีมเข้าร่วมการแข่งขันรายการต่างๆ งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการฝึกซ้อมการจัดสอนเสริมด้านการศึกษาให้กับนักศึกษา

อนุโพธ สุคนธ์พานิช (2554, 41) ได้ศึกษาปัญหาการเตรียมทีมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์ลีก ครั้งที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาในการเตรียมทีมด้านการฝึกซ้อม สถานที่และอุปกรณ์ในการฝึกซ้อม ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ประจำทีม อยู่ในระดับมากที่สุด และตามความคิดเห็นของนักกีฬาอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาในการเตรียมทีมด้านสวัสดิการและสุขภาพอนามัยตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ประจำทีม อยู่ในระดับมากที่สุดและตามความคิดเห็นของนักกีฬาอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัญหาในการเตรียมทีมด้านการจัดการและบริหารทีมตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ประจำทีมและนักกีฬา อยู่ในระดับปานกลาง

สรุปได้ว่าปัญหาการเตรียมทีมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์ลีก ครั้งที่ 5 ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ประจำทีมมีปัญหามากที่สุด 2 ด้าน และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน แต่ตามความคิดเห็นของนักกีฬามีปัญหาระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน

ว่าที่ร้อยตรีเอกชัย นุชคล้ายอง (2546, 70) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการเตรียมทีมนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเฟสปิกเกมส์ ครั้งที่ 8 ณ เมืองปูซาน ประเทศเกาหลีใต้ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการเตรียมทีมนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเฟสปิกเกมส์ ครั้งที่ 8 1) ด้านการคัดเลือกนักกีฬา ตามความคิดเห็นของนักกีฬา ผู้ฝึกสอนและกรรมการบริหารโดยรวมมีความเหมาะสม และมีปัญหาน้อย ส่วนในข้อที่มีปัญหามาก ตามความคิดเห็นของนักกีฬา คือ การประชาสัมพันธ์ในการคัดเลือกตัวนักกีฬา 2) ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการฝึกซ้อม ตามความคิดเห็นของนักกีฬาผู้ฝึกสอนและกรรมการบริหารโดยรวมมีความเหมาะสมและมีปัญหาน้อย ส่วนในข้อที่มีปัญหามาก คือ ความเพียงพอและอุปกรณ์ฝึกซ้อม 3) ด้านการฝึกซ้อม ตามความคิดเห็นของนักกีฬา ผู้ฝึกสอนและกรรมการบริหารโดยรวม มีความเหมาะสม มีปัญหาน้อย ส่วนในข้อที่มีปัญหามากคือ เวลาฝึกซ้อมในแต่ละวัน/สัปดาห์ 4) ด้านงบประมาณและสวัสดิการ มีปัญหามาก ในเรื่องค่าเบี้ยเลี้ยงในการเก็บตัวฝึกซ้อม 5) ด้านการเรียน

การทำงาน และหน่วยงานต้นสังกัด ตามความคิดเห็นของนักกีฬาผู้ฝึกสอนและกรรมการบริหาร โดยรวมมีความเหมาะสม มีปัญหาน้อย

สรุปได้ว่าสภาพและปัญหาการเตรียมทีมนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเฟสฟิกเกมส์ ครั้งที่ 8 ตามความคิดเห็นของนักกีฬา ผู้ฝึกสอนและกรรมการบริหารโดยรวมมีความเหมาะสมและมีปัญหาน้อย ส่วนในข้อที่มีปัญหามาก ตามความคิดเห็นของนักกีฬา คือ การประชาสัมพันธ์ในการคัดเลือกตัวนักกีฬา ความเพียงพอของอุปกรณ์ฝึกซ้อม ค่าเบี้ยเลี้ยงในการเก็บตัวฝึกซ้อม

ยุทธกร ไพรวงษ์ (2547, 59) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการเตรียมทีมของสโมสรฟุตบอลที่เข้าร่วมแข่งขันฟุตบอลดิวิชั่น 1 ประจำปี 2546 ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพและปัญหาการเตรียมทีมของสโมสรฟุตบอลที่เข้าร่วมแข่งขันฟุตบอลดิวิชั่น 1 ประจำปี 2546 ตามความคิดเห็นของผู้ควบคุมทีม ด้านการคัดเลือกตัวนักกีฬา ด้านสถานที่ และอุปกรณ์ ด้านการฝึกซ้อม ด้านสวัสดิการ และด้านการจัดการและบริหารทีม โดยรวมมีความเหมาะสม และมีปัญหาด้านการคัดเลือกตัวนักกีฬา ด้านสถานที่และอุปกรณ์ และด้านการจัดการและบริหารทีม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการฝึกซ้อม อยู่ในระดับน้อย และด้านสวัสดิการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด 2) สภาพและปัญหาการเตรียมทีมของสโมสรฟุตบอลที่เข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลดิวิชั่น 1 ประจำปี 2546 ตามความคิดเห็นของนักกีฬา ด้านการคัดเลือกตัวนักกีฬา ด้านสถานที่และอุปกรณ์ ด้านการฝึกซ้อม ด้านสวัสดิการและด้านการจัดการและบริหารทีม โดยรวมมีความเหมาะสม และมีปัญหาด้านการคัดเลือกตัวนักกีฬา ด้านสถานที่และอุปกรณ์ ด้านการฝึกซ้อม ด้านสวัสดิการ และด้านการจัดการและบริหารทีม อยู่ในระดับปานกลาง

ครองยศ เมฆไหว (2548, 49) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการเตรียมทีมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกครั้งที่ 9 พ.ศ.2547 ผลการวิจัยพบว่า 1) จากแบบสัมภาษณ์สภาพและปัญหาการเตรียมทีมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก ครั้งที่ 9 ปี พ.ศ.2547 โดยรวมตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีมและผู้ฝึกสอน ทุกสโมสรมีสภาพการเตรียมอยู่ในระดับที่เหมาะสมมีความพร้อมสำหรับการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกครั้งที่ 9 และมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยมากในการเตรียมทีม 2) จากแบบสอบถามสภาพและปัญหาการเตรียมทีมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก ครั้งที่ 9 ปี พ.ศ.2547 ตามความคิดเห็นของนักกีฬาฟุตบอล ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกซ้อม เมื่อพิจารณาสภาพโดยรวมพบว่ามีความเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อไม่เหมาะสม คือ ไม่มีการฝึกซ้อมของทีมในเวลากลางคืน และการฝึกซ้อมในเวลากลางคืนสนามฝึกซ้อมมีแสงสว่างไม่เพียงพอ เมื่อพิจารณาปัญหาโดยรวมและรายข้อ พบว่า มีสภาพเหมาะสม และเมื่อพิจารณาสภาพโดยรวมและรายข้อ พบว่า มีปัญหาในระดับน้อย ด้านการคัดเลือกนักกีฬาและการฝึกซ้อม เมื่อพิจารณาสภาพโดยรวม พบว่า มีสภาพเหมาะสม เมื่อพิจารณารายข้อที่ไม่เหมาะสม คือ ไม่มีการอุ่นเครื่องภายนอกประเทศ และเมื่อพิจารณาปัญหาโดยรวมและรายข้อ พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ด้านงบประมาณและสวัสดิการ เมื่อพิจารณาสภาพโดยรวมและรายข้อ พบว่าสภาพเหมาะสม และเมื่อพิจารณาปัญหาโดยรวมและรายข้อ พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย

สรุปได้ว่าสภาพและปัญหาการเตรียมทีมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก ครั้งที่ 9 พ.ศ.2547 ตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีมและผู้ฝึกสอนทุกสโมสรมีการเตรียมทีมที่เหมาะสมและมีปัญหาน้อยมาก และตามความคิดเห็นของนักกีฬามีการเตรียมทีมที่เหมาะสมและมีปัญหาน้อยในการเตรียมทีม

พงษ์ธร พงษ์ศรีรัตน์ (2548, 77-78) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 32 ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการจัดและดำเนินการแข่งขันตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอนและนักกีฬาโดยรวมมีปัญหาปานกลาง โดยผู้จัดการทีมเห็นว่าผู้ตัดสินมีความยุติธรรมในการตัดสินมีปัญหามากที่สุด ผู้ฝึกสอนเห็นว่า การแบ่งสายในการแข่งขันและประชาชนมีปัญหามากที่สุด ผู้ฝึกสอนเห็นว่า ระยะทางระหว่างที่พักกับสนามมีปัญหามาก นักกีฬาเห็นว่า ระยะทางระหว่างที่พักกับสนามมีปัญหามากที่สุด 3) ด้านบุคลากร ตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอน และนักกีฬา เห็นว่า โดยรวมมีปัญหาปานกลาง โดยผู้จัดการทีมเห็นว่าจำนวนผู้ตัดสินกีฬาและการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องการกีฬาของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีปัญหามากที่สุด นักกีฬาเห็นว่า การส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องการกีฬามหาวิทยาลัย มีปัญหามากที่สุด 4) ด้านงบประมาณและสวัสดิการ ตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอนและนักกีฬาพบว่าสภาพโดยรวมมีปัญหาปานกลาง โดยผู้จัดการทีมเห็นว่า มีรถรับส่งจากที่พักไปสนามแข่งมีปัญหามากที่สุด ผู้ฝึกสอนเห็นว่า เบี้ยเลี้ยงที่ได้รับมีปัญหามากที่สุด นักกีฬาเห็นว่า เบี้ยเลี้ยงที่ได้รับมีปัญหามากที่สุด 5) ด้านประชาสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอนและนักกีฬาพบว่าโดยรวมมีปัญหาปานกลาง โดยผู้จัดการทีมเห็นว่า สถานที่ตั้งของฝ่ายประชาสัมพันธ์มีปัญหามากที่สุด ผู้ฝึกสอนพบว่า ความรวดเร็วของประชาสัมพันธ์ในแต่ละวันมีปัญหามากที่สุด นักกีฬาเห็นว่า เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยมีปัญหามากที่สุด

สรุปได้ว่าปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 32 ตามความคิดเห็นของผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอนและนักกีฬา เมื่อพิจารณาปัญหาโดยรวมพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและยังพบว่าบางข้อยังเป็นปัญหามากที่สุด

กมล ตันกิมหงษ์ (2549, 32) ได้ศึกษาปัญหาในการเตรียมทีมเซปักตะกร้อในกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 22 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการเตรียมทีมเซปักตะกร้อเพื่อเข้าแข่งขันกีฬาซีเกมส์ที่ประเทศเวียดนาม มีปัญหา 6 ด้านด้วยกัน เป็นปัญหาที่คล้ายคลึงกับการศึกษาที่ผ่านมา 5 ด้าน ได้แก่ เบี้ยเลี้ยงออกช้า สนามฝึกซ้อมไม่เหมาะสม ที่พักนักกีฬาไม่เหมาะสม ขาดยานพาหนะ และแพทย์ประจำทีมไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่แตกต่างจากการศึกษาที่ผ่านมา 1 ด้าน คือ ชุดฝึกซ้อมไม่เพียงพอ

สรุปได้ว่า ปัญหาในการเตรียมทีมเซปักตะกร้อในกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 22 มีปัญหาที่ไม่แตกต่างกันจากการศึกษาที่ผ่านมา แต่การศึกษาในครั้งนี้มีปัญหาที่แตกต่างกันคือชุดฝึกซ้อมไม่เพียงพอและมีปัญหาที่ต้องการแก้ไขต่อไป

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Keating (1993) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการเตรียมตัวในการแข่งขันฮอกกี้อาชีพ เพื่อต้องการศึกษาผลของการเล่นฮอกกี้อาชีพในระดับอาชีพที่ติดตามก่อนการแข่งขันต่างๆ หลังจากเสร็จสิ้นการแข่งขันในแต่ละรอบผลการแข่งขันเปรียบเทียบกับ 5 รายการ คือ การมาถึงสนามแข่งขัน ลักษณะของการแต่งตัว การอบอุ่นร่างกายก่อนการแข่งขัน การตัดสินหลังการแข่งขันและวิธีการต่างๆ ของทีม ศึกษาความก้าวหน้าของแต่ละบุคคลนำไปสู่สถานะอื่นๆ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความพร้อมของร่างกาย ความพร้อมของความรู้สึกละและการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจ ผลการศึกษาออกมา

สนับสนุนข้อมูลด้านพิธีการต่างๆของทีม ลักษณะประจำตัว และจุดมุ่งหมายที่จะนำไปสู่การเตรียมตัวของนักกีฬาลักษณะต่างๆเหล่านี้แสดงถึงความเที่ยงตรงทางด้านเทคนิค ด้านสรีระวิทยาการออกกำลังกาย และเทคนิคด้านจิตวิทยาการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า นักกีฬาอาชีพจะต้องมีโครงสร้างและลักษณะประจำตัวที่เป็นส่วนรวมมากกว่านักกีฬารสมัครซึ่งจะเป็นลักษณะนิสัยติดตัวระยะยาวในการแข่งขันต่างๆด้วย

Frake (2006) ได้ศึกษาปัจจัยหนุนการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนของทีมนักกีฬาหญิงประเภทต่างๆ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด จำนวน 10 ฉบับ นักกีฬาหญิงหลากหลายประเภทเพื่อศึกษาให้ทราบว่ามีย่อไรบ้างที่ช่วยหนุนการเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างยั่งยืนด้านกีฬาจนถึงระดับมหาวิทยาลัยทั่วทั้งมหาวิทยาลัย แบบสัมภาษณ์แต่ละฉบับนำมาถอดความแล้วลงโค้ดสำหรับแนวคิดและประเภทต่างๆที่เกิดขึ้น ในข้อมูลที่ได้นั้นเป็นแนวคิด เช่น การเข้าถึง ระบบการสนับสนุน ปัจจัย ความรัก โอกาส ที่จะเล่นและความสามารถทางร่างกาย ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสำหรับนักกีฬาหญิงที่จะเข้าร่วมในการเล่นกีฬาต่อไปนั้น สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงบวกภาพรวมความสัมพันธ์เป็นปัจจัยหลักของการเข้าร่วมการกีฬาอย่างยั่งยืน

Albert (2006) ได้ศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในการกีฬาและความสำเร็จระดับชาติของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่สถาบัน NCAA Division 1 ผลการศึกษาพบว่า จากค่าใช้จ่ายในการร่วมสนับสนุนการแข่งขันกีฬา NCAA Division 1 ได้เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้จัดการสมาคมได้สำรวจถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายของทีมและความสำเร็จระดับชาติในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่สถาบัน NCAA Division 1 การศึกษาได้ตรวจสอบความแตกต่างของค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของส่วนกลางสำหรับทีมหลายระดับที่ประสบความสำเร็จระดับชาติ ภายหลังจากการแข่งขัน NCAA ได้เสร็จสิ้นซึ่งได้จัดให้มีการทดสอบ ความสัมพันธ์ของนักกีฬา 7 ประเภทในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก สำหรับกีฬาแต่ละชนิดซึ่ง Division 1 (ทีมระดับ 1) ได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งขึ้นอยู่กับความสำเร็จระดับชาติ การศึกษาได้เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของส่วนกลางของทีมแต่ละระดับที่ประสบความสำเร็จเพื่อใช้ในการตัดสินใจทีมที่ประสบความสำเร็จที่สุดจะได้รับค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการยากที่สุด ผลการศึกษาค้นคว้าได้สนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในการแข่งขันและความสำเร็จระดับชาติในกีฬา 7 ประเภท แม้ว่าจะมีขีดจำกัดในเรื่องของปีและกีฬา 7 ประเภท ผลการศึกษาสรุปได้ว่าเงินอาจจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การแข่งขันกีฬาประสบความสำเร็จของ NCAA Division 1

Robertson (2007) ได้ศึกษาเพื่อตรวจสอบผลของกระบวนการทางสถาบันการศึกษาที่ต่อกรมพิเศษชายเป็นหัวหน้าโค้ชทีมนักกีฬาหญิงมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีโค้ชพิเศษชายเป็นโค้ชทีมนักกีฬาหญิงมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมาจนครองตำแหน่งส่วนใหญ่ดังกล่าว การทดสอบสมมติฐานในการศึกษาครั้งที่ตรวจสอบอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางเพศในแผนการกีฬาต่างๆ และในการประชุมเกี่ยวกับกีฬา รวมทั้งได้สอบสวนวิธีการที่สิทธิพิเศษของสมาชิกภาพของโรงเรียนในการประชุมกับองค์กรผู้มีอำนาจ ได้ส่งผลกระทบต่อกรมพิเศษชายต่อทีมนักกีฬาหญิง ผลการศึกษาพบว่าการสนับสนุนหลายอย่างปนกันสำหรับทฤษฎีทางสถาบัน และผลของสภาพแวดล้อมทางเพศด้วย อย่างไรก็ตามผลการศึกษาที่น่าสนใจที่สุดบางประการแสดงว่ามีเรื่องแปลกๆเกี่ยวกับโค้ชพิเศษชายเพิ่มขึ้นมาก เมื่อโรงเรียนเข้าร่วมประชุมกับองค์กรผู้มีอำนาจ

Pahls (2007) ได้ศึกษาเพื่อกำหนดว่าจำนวนค่าใช้จ่ายในการดำเนินที่กีฬาดิวิชัน 1 ก ที่ใช้จ่ายไปมีสหพันธ์กับร้อยละของการชนะภายในการแข่งขันของต้นหรือตำแหน่งสุดท้าย (Final) ในความเป็นผู้ชนะเลิศจากการพบกันในกีฬาหรือไม่มี 60 สัมประสิทธิ์สหพันธ์ใช้หาประเภทกีฬาที่พบกัน 359 กีฬาตลอดปี 2000-2001 จนถึง 2004-2005 วิเคราะห์ข้อมูลประเภทต่างๆโดยใช้สถิติที่แตกต่าง กัน ผลการศึกษาพบว่า มีสหสัมพันธ์ระดับปานกลางถึงระดับมากระหว่างการชนะกับค่าใช้จ่ายในระดับ ที่พบกันหมดและมีแนวโน้มของสหพันธ์สำหรับทีมชายสูงกว่าทีมหญิง BSC สูงกว่า Non-BCS ไม่เสีย ภาษีมากกว่าเสียภาษีและแข่งขันชนะเลิศมากกว่าการอยู่แข่งตลอดฤดูกาลแข่งขัน

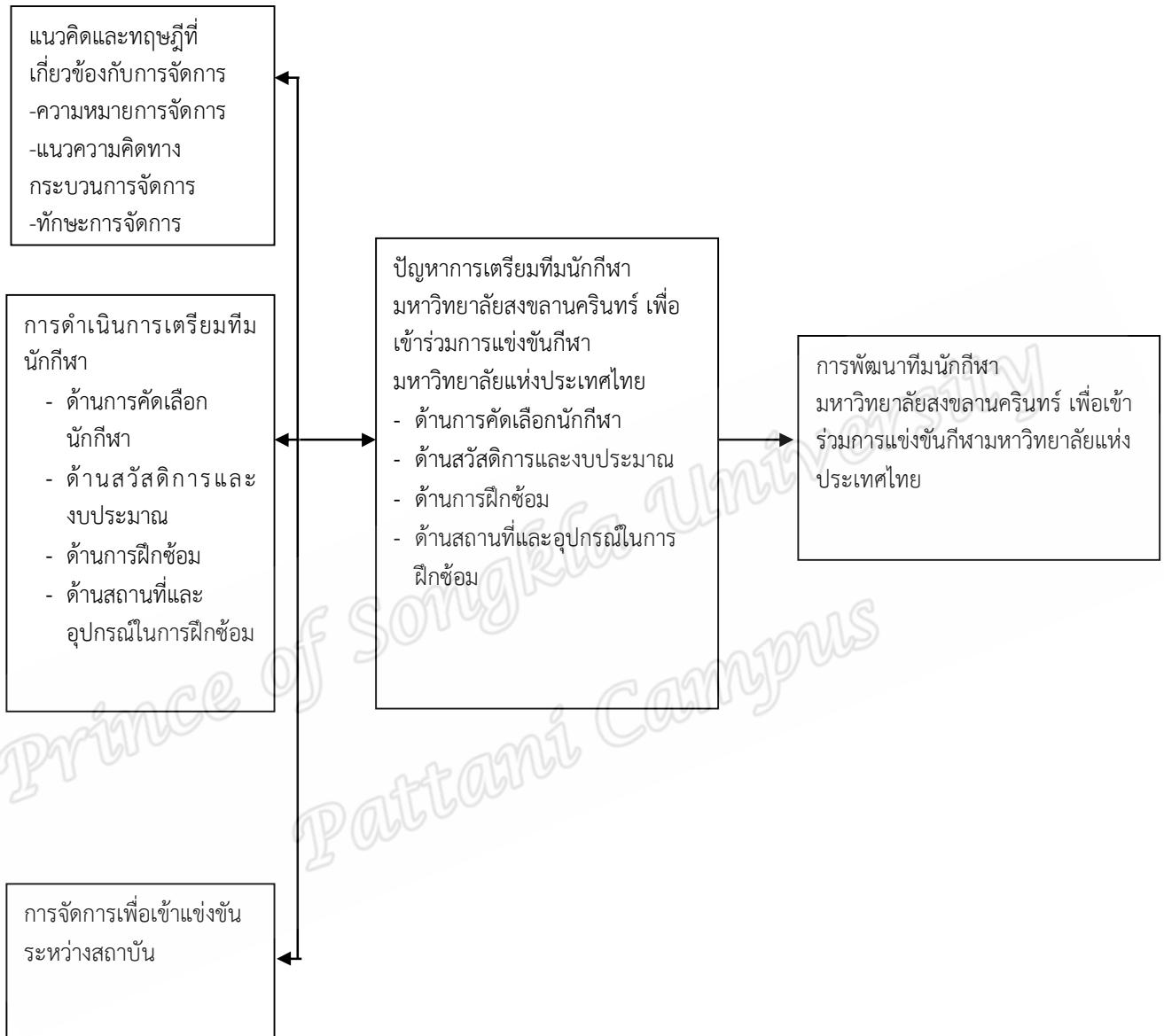
จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยสรุปตัวแปรที่จะศึกษาแนวคิด เกี่ยวกับการพัฒนาทีมนักกีฬาเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยคือ ผู้จัดการ ทีม ผู้ฝึกสอน และการพัฒนาทีมกีฬาพบว่าปัญหาอุปสรรคอื่นๆ ด้านโภชนาการ ด้านสวัสดิการและ งบประมาณ จึงนับได้ว่าเป็นอุปสรรคในการเตรียมทีมนักกีฬาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพใน การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และที่สำคัญที่ผู้วิจัยสนใจคือ การ เตรียมทีมของนักกีฬาประเภททีมและนักกีฬาประเภทบุคคลที่มีรูปแบบการเตรียมทีมที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาในการพัฒนาทีมนักกีฬาของสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ค้นคว้าเกี่ยวกับ การพัฒนาทีมนักกีฬา มหาวิทยาลัย เพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดใน การวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาทีมนักกีฬามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ประเภททีม และประเภทบุคคล
2. การพัฒนาทีมนักกีฬามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย